

UNIVERSITAT CATÒLICA DE VALÈNCIA

“San Vicente Màrtir”

**CLASSIFICACIÓ I PROPOSTA DE NORMATIVA PER
ALS TRINQUETS**

Treball de Fi de Grau en CC de l'Activitat Física i de l'esport

Presentat per:

D. JOSEP LLOPIS CERDÀ

Tutoritzat per:

D. LLUÍS RAMOS SANTAMARIA

Torrent, a 27 de Maig de 2016

ÍNDIX

ÍNDIX.....	2
ÍNDIX DE FIGURES.....	6
ÍNDIX DE TAULES	7
RESUM	9
1.- INTRODUCCIÓ	10
2.- MARC TEÒRIC.....	11
2.1.- MODALITATS.....	11
2.1.1.- El Raspall.	12
2.1.2.- Escala i Corda.....	14
2.2.- L'EQUIP I ELS JUGADORS	15
2.2.1.- Rest.....	15
2.2.2.- Mitger.	15
2.2.3.- Punter.	15
2.3.- INSTAL·LACIONS ESPECÍFIQUES PER A LA PILOTA VALENCIANA.	16
2.3.1.- El trinquet.....	17
2.3.2.- El carrer natural.....	21
2.3.3.- El carrer artificial.	22
2.3.4.- Canxa de pilota.....	23

2.4.- LEGISLACIÓ DE TRINQUETS	24
3.- OBJECTIUS: PRINCIPALS Y ESPECÍFICS	26
4.- COMPETÈNCIES.....	27
4.1.- COMPETÈNCIES GENERALS.....	27
4.2.- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	28
5.- PLÀ DE TREBALL/MATERIAL I MÈTODES	29
5.1.- CRONOGRAMA	29
5.2.- METODOLOGÍA	29
6.- DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL.....	33
6.1.- CLASSIFICACIÓ DELS TRINQUETS	33
6.1.1.- Classificació de tots els trinquets de la Comunitat Valenciana.....	33
6.1.2.- Classificació dels trinquets segons les partides de nivell.....	38
6.1.3.- Classificació dels trinquets segons l'afluència de públic.	39
6.1.4.- Classificació dels trinquets segons la preferència que tenen els jugadors. .	40
6.1.5.- Classificació dels trinquets segons les dimensions i el tipus de paviment; ràpids o lents.....	41
6.1.6.- Classificació segons les característiques d'ubicació, orientació, bar i pàrquing.....	42
6.2.- PROPOSTA DE NORMATIVA PER AL TRINQUET VALENCIÀ	43

6.2.1.- Normativa per a trinquets.....	44
6.2.1.1.- <i>Característiques generals.</i>	44
6.2.1.2.- <i>Parts de l'espai de joc.</i>	45
6.2.1.3.- <i>Il·luminació.</i>	48
6.2.1.4.- <i>Espais annexes a la canxa de joc.</i>	49
6.2.1.5.- <i>Publicitat.</i>	52
6.3.- ANÀLISI DE TRINQUETS	53
6.3.1.- Anàlisi del trinquet nou d'Oliva.....	53
6.3.1.1.- <i>Criteris bàsics de construcció.</i>	54
6.3.1.2.- <i>Vestíbuls, control, recepció i circulacions.</i>	54
6.3.1.3.- <i>Espai esportiu - Canxa de joc.</i>	55
6.3.1.4.- <i>Espais annexes a la canxa de joc; Grades, vestuaris, accessos.</i>	57
6.3.2.- Anàlisi del trinquet de Genovés.	59
6.3.2.1.- <i>Criteris bàsics de construcció.</i>	60
6.3.2.2.- <i>Vestíbuls, control, recepció i circulacions.</i>	60
6.3.2.3.- <i>Espai esportiu – Canxa de joc.</i>	61
6.3.2.4.- <i>Espais annexes a la canxa de joc; Grades, vestuaris, accessos.</i>	63
6.3.3.- Discussió de l'anàlisi del trinquet nou d'Oliva.....	65
6.3.4.- Discussió de l'anàlisi del trinquet de Genovés.	66

7.- VALORACIÓ DE LA PROPOSTA	67
7.1.- VALORACIÓ DE LA NORMATIVA PER PART D'EXPERTS	67
7.2.- VALORACIÓ PRÒPIA DE LA NORMATIVA	69
8.- CONCLUSIONS I REFLEXIÓ FINAL	70
9.- LIMITACIONS I PROPOSTES DE TREBALLS FUTURS	71
10.- REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	72
11.- ANNEXES	76
ANNEXE 1.- PLANTILLA UTILITZADA PER A LES VALORACIONS	76
ANNEXE 2.- RESULTATS DE LES VALORACIONS DELS EXPERTS	78
ANNEXE 3.- PLANTILLA UTILITZADA PER A L'ANÀLISI DEL TRINQUET	87
ANNEXE 4.- ENTREVISTA A JOSÉ F. GARCÍA "EL MORO"	90
ANNEXE 5.- ENTREVISTA A EMILIO EX TRINQUETER DEL ZURDO	92
ANNEXE 6.- FOTOGRAFIES D'INTERÈS.....	94

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1: Esquema de les diferents modalitats de pilota valenciana	11
Figura 2: Trinquet de Pelayo	18
Figura 3: Raspall al carrer	21
Figura 4: Carrer artificial de Benidorm	22
Figura 5: Canxa de pilota	23
Figura 6: Full de ruta; esquema del procés que he seguit.....	32
Figura 7: Distribució de trinquets a la Comunitat	37
Figura 8: Característiques de l'escala	47
Figura 9: Galeria del dau i galeries llargues	49
Figura 10: Marcador electrònic i marcador secundari.....	52
Figura 11: Trinquet d'Oliva, vista exterior	53
Figura 12: Trinquet d'Oliva, visió interior des de la llotja de dalt.....	58
Figura 13: Trinquet de Genovés; vista exterior, entrada des del bar	59
Figura 14: Trinquet de Genovés, vista interior.....	64
Figura 15: Entrevista al Moro.....	91
Figura 16: Entrevista a Emilio Peris (El Zurdo).....	93
Figura 17: Resultat globals de la catalogació dels trinquets.....	94
Figura 18: Posicions dels jugadors	94

Figura 19: Bancs extra a l'últim graó.....	95
Figura 20: Trinquet abandonat de l'Olleria.....	95
Figura 21: Llotgeta de baix, amb el seu cristall protector	96
Figura 22: L'escala i els bancs de baix la corda	96
Figura 23: Dalt dels jugadors; la publicitat	96

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1: Classificació de tipologies, nombre de pistes amb paret.....	16
Taula 2: Cronograma resum	29
Taula 3: Recerca d'informació plasmada en el treball.....	30
Taula 4: Informació de les entrevistes	31
Taula 5: Trinquets de la Comunitat Valenciana	34
Taula 6: Partides de nivell a la modalitat de raspall	38
Taula 7: Trinquets segons l'afluència d'espectadors.....	39
Taula 8: Trinquets preferibles per als jugadors de raspall i d'escala i corda.....	40
Taula 9: Dimensions i tipus de paviment	41
Taula 10: Ubicació, Orientació i disponibilitat de bar i pàrquing	42
Taula 11: Quadre de dimensions	47

Taula 12: Criteris bàsics de construcció	54
Taula 13: Característiques dels vestíbuls, control, recepció i circulacions	54
Taula 14: Característiques de l'espai de joc.....	55
Taula 15: Grades, Vestuaris i accessos.....	57
Taula 16: Criteris bàsics de construcció	60
Taula 17: Característiques dels vestíbuls, control, recepció i circulacions	60
Taula 18: Característiques de l'espai de joc.....	61
Taula 19: Grades, vestuaris, accessos.....	63
Taula 20: Avaluadors de la proposta de normativa	67
Taula 21: Autoavaluació sobre la proposta de normativa	69
Taula 22: Plantilla per a la valoració de la proposta.....	76
Taula 23: Valoració Lluís Ramos.....	78
Taula 24: Valoració de Robert Tejero	81
Taula 25: Valoració, Genovés II.....	83
Taula 26: Valoració, Sergio Navarro.....	85
Taula 27: Plantilla per a l'anàlisi dels trinquets	87

RESUM

En el present treball, s'analitzaran diferents aspectes relacionats amb la instal·lació específica de pilota valenciana, ja que no li han donat la importància que es mereix a certs aspectes de seguretat i d'habitabilitat. Aquest, estarà sustentat per un marc teòric en el que s'observaran cites molt importants, tant de llibres, com de tesis, que estan relacionades amb l'esport autòcton dels valencians. Després, es plantegen els diferents objectius, tant generals, com específics, seguit de les competències i la metodologia que s'ha utilitzat en el treball.

Ja en el desenvolupament del treball, es dona pas a una classificació de trinquets, una més general, on es mostren tots els trinquets que hi ha a les diferents comarques de la Comunitat Valenciana i una altra més concreta, centrada en els trinquets on es juga a raspall professional. Seguidament, es proposarà un model de normativa específica per a trinquets, ja que actualment no es pot comptar amb ninguna. Aquesta, estarà basada amb les normatives ja existents de la NIDE. A més, es realitzarà l'anàlisi de dos trinquets importants dins de la modalitat de raspall, un és nou i l'altre més vell. Finalment, amb la proposta de normativa elaborada, es realitzarà una valoració per part de quatre experts que tenen relació amb el món de la pilota valenciana, bé per ser jugadors o bé per ser coneixedors d'aquest esport. A més, es mostrarà una autoavaluació de la proposta amb la finalitat de poder proposar unes millores per futurs treballs.

PARAULES CLAU: Trinquet, Instal·lació, Normativa, Pilota valenciana.

1.- INTRODUCCIÓ

Són moltes les idees que em van vindre a la ment quan vaig veure la final del mà a mà de raspall, la que enfrontava a Waldo i Moltó. Aquella final, disputada en novembre del 2015 a la Llosa de Ranes omplia el trinquet de gom a gom. És cert que es vivia un grandíssim ambient, però hi havia més gent de la que deuria, això em va donar molt a pensar.

Quants trinquets hi ha a la comunitat? Hi ha estipulat un aforament màxim? Hi ha una normativa específica per a trinquets? Un fum de preguntes em rondaven el cap contínuament. És per això que vaig decidir fer aquest tipus de treball, per aprendre més del tema i per ajudar en la mesura del possible a la pilota valenciana, un esport que el porte a la sang i que m'agradaria que millorés en molts aspectes.

Una altra cosa que veig molt important és tindre una classificació de trinquets actualitzada, ja que en els últims anys hi han hagut moltes noves incorporacions d'instal·lacions específiques de pilota. A més, és molt important que la gent sàpiga quants trinquets hi ha al territori valencià, per això realitzaré una classificació de tots els trinquets de la Comunitat Valenciana, i aquells en què es juga a raspall els tractaré molt a fons.

En aquest treball es proposa un model de normativa específica per als trinquets, ja que actualment no n'hi ha cap. Després, basant-me amb aquesta proposta, analitzaré dos trinquets molt diferents, el d'Oliva i el de Genovés. En aquests es veurà la diferència pel que fa a la instal·lació i a la seguretat.

Com diu Mollà (1994), Actualment, el repte d'aquest esport és la modernització de les instal·lacions, de l'enllumenament i de les exigències dels mitjans de comunicació audiovisuals. A més, també tenim una normativa antiquada i uns costums no escrits, que no beneficien l'entrada de nous espectadors a aquest món.

2.- MARC TEÒRIC

Per a tindre una idea del que serà el treball, en aquest marc teòric es tractaran diferents apartats, on es parlarà sobre les modalitats, l'equip i els jugadors, s'analitzaran els tipus d'instal·lacions específiques de pilota, tant el trinquet, on descriurem les seues parts, com el carrer artificial o la canxa de pilota.

2.1.- MODALITATS

En primer lloc, caldria definir la pilota valenciana com un esport valencià tradicional, que ha anat evolucionant amb el pas del temps i que està compost per diferents modalitats, on es competeix entre dos equips o jugadors amb la característica de colpejar la pilota alternativament amb la mà, amb la que poden jugar amb protecció o sense ella (Ramos, 2016).

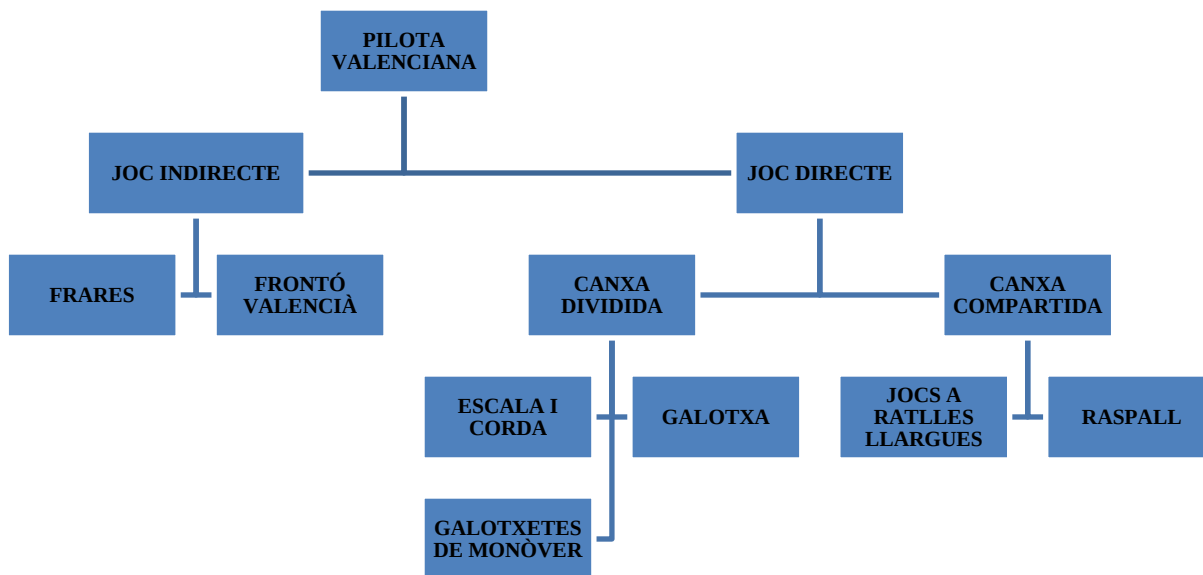

Figura 1: Esquema de les diferents modalitats de pilota valenciana

Font: Martínez (2012).

En la Figura 1 es pot observar un esquema de les diferents modalitats que hi ha de pilota valenciana.

Com diu Mollà (1994), “el joc de pilota forma part del llegat cultural d’un gran mosaic de pobles. El joc de pilota fou un entreteniment senyorial i aristocràtic abans d’esdevenir el nostre joc popular per excel·lència” (p. 29).

Pel que respecta a les modalitats, en aquest apartat anem a explicar les dos més famoses, més esteses i que precisen d’una instal·lació específica com és el trinquet. Aquestes dos, són les úniques que compten amb algun tipus de professionalització, són el raspall i l’escala i corda. Ambdues es troben englobades dins del joc directe.

2.1.1.- El Raspall.

El raspall o raspallot, podem dir que és la modalitat més antiga de totes, tot indica que el seu avantpassat siga el Harpastum, antic joc dels grecs i romans (López, 1984).

Garcia i Llopis (1991) defineixen el raspall com:

Una modalitat del joc de pilota que es juga al carrer o al trinquet, normalment a vint-i-cinc punts o cinc jocs, en què el joc comença traient des del dau després de botar-hi la pilota; la qual, una vegada en moviment, podrà anar per l’aire o per terra, mentre no pegue als tamborins del trinquet, cosa que, contràriament al joc a l’alt, és falta i no aire, o als frontons, si no és jugada de bo al rebot; o mentre els jugadors del rest no l’envien a la llotgeta o a la galeria del dau, si no hi està privada, o no ultrapasse les línies que delimiten el terreny de joc al carrer (p. 168).

Al igual que l’escala i corda, el raspall és l’única modalitat que compta amb jugadors professionals. Algunes de les principals característiques són que és un joc

directe de canxa compartida, la pilota pot anar rodant pel terra i, per tant, es pot efectuar la raspada (colp més habitual d'aquesta modalitat). El material més distintiu són els didals, que es col·loquen als dits i serveixen per a raspar la pilota. Es pot practicar tant per equips com individualment. A més, la pilota pot pegar més de dots bots, cosa que en l'escala i corda no és possible. A les comarques on més es juga és a la Safor, la Marina, La Costera, la Ribera, la Vall d'Albaida i la Canal de Navarrés (Santandreu i Martínez, 2015).

Mollà (1994), també conta, que al nord del Xúquer, a la localitat de Rafelbunyol (l'Horta Nord) s'ha mantingut la pràctica d'aquesta modalitat, i de manera molt viva, ja que la practiquen molts veïns i participen en els campionats d'aficionats.

El lloc on es practica aquesta modalitat és tant el trinet com el carrer natural, o el carrer artificial. No hi ha quasi diferències entre jugar-hi en un lloc o en l'altre, llevat d'aquelles que deriven del lloc de pràctica. Sens dubte, estem parlant sobre la modalitat més dura de totes, ja que les seues regles exigeixen al jugador un gran esforç, i fan que aquest passe la major part del temps jugant inclinat, per tal d'efectuar la raspada (Llopis, 1999).

El raspall és una de les modalitats preferida dels més xicotets, ja que és fàcil d'aprendre i molt divertida. Com diuen Cerdà i Mascarell (2009) al seu llibre:

El raspall és la modalitat a què més recursos estem destinant en l'actualitat. Sempre ha sigut la germana pobre de la pilota, però les mesures que hem impulsat últimament estan ajudant a canviar això. Els xiquets comencen a jugar a l'escola a raspall. Hi ha dos centres de tecnificació per a la formació de raspall. Hi ha més participants que mai en els Jocs Esportius. I en l'àmbit dels clubs, el suport de Rural caixa li ha donat una estabilitat amb rècords de participació (p. 114).

2.1.2.- Escala i Corda.

Segons explica López (1984), l'escala i corda és sens dubte la modalitat més coneguda i que més protagonisme ha tingut, tant per ser la més bonica de totes, com per ser la més difícil de jugar, ja que sempre s'ha de passar la pilota per dalt d'una corda i mai pot pegar més d'un bot.

Aquesta és una modalitat que va aparèixer gràcies al mític jugador Nel de Murla, l'any 1910. El Nel, va introduir al trinet una corda que dividia el terreny de joc en dues parts, ja que abans d'introduir la corda es jugava a ratlles (Mollà, 1994).

L'escala i corda és un joc directe, però a diferència del raspall, està englobada dins dels jocs de canxa dividida, en aquest cas per una corda. La partida sempre s'iniciarà amb la ferida (bé del jugador o d'un feridor), aquesta consisteix en picar la pilota en la muralla dreta perquè després caiga en la zona del dau, ja en aquesta zona, el rest jugarà la pilota a l'aire o al bot, com millor li vingui, en el cas que no la jugue, serà quinze per al feridor, i si la pilota ferida no entra en el dau, es considerarà falta. Si el que fa el dau, passa la pilota per dalt la corda, s'inicia el joc, i es llançaran la pilota els uns als altres, fins que un dels dos equips aconseguisca el quinze. La partida és a 60 tantos o 12 jocs (Llopis, 1999).

Santandreu i Martínez (2015) resumeixen que l'escala i corda:

Juntament amb el raspall és la modalitat més estesa i es practica a la majoria dels trinquets. Es juga individual o per equips, la regla més important és que la pilota passe per damunt de la corda i sols pot pegar un bot abans de jugar-la. Destaca la velocitat del joc i de la pilota i, sobretot que fins i tot els espectadors participen dins del joc.

2.2.- L'EQUIP I ELS JUGADORS

A la pilota valenciana, igual que en molts altres esports, es necessita un equip, que bé pot ser una parella o un trio. Normalment, en raspall i escala i corda sol jugar-se dos contra dos, però es pot jugar també tres contra tres, dos contra tres o individualment.

2.2.1.- Rest.

El rest, o escaleter (en el cas d'escala i corda), és el jugador que fa el dau, o fa l'escala, és a dir el que resta, ja que és qui es situa més a prop dels frontis i per darrere dels companys. Sol ser el jugador que porta el pes de la partida i requereix d'una gran potència y bona tècnica, ja que és qui efectua els rebots i la caiguda d'escala (Millo, 1976).

2.2.2.- Mitger.

El mitger és el jugador que se situa davant del rest, i a diferència d'aquest, el colp que més efectua és el de la volea. Aquest jugador no precisa de tanta potència però sí de major rapidesa, ja que ha d'anticipar-se més a les jugades. La seua missió fonamental és parar les pilotes que vinguen dels contraris, perquè aquestes no li arriben al rest (Martínez, 2012).

2.2.3.- Punter.

El lloc del punter és el més avançat de tots, i sol ser un jugador més hàbil que potent. Moltes vegades fa el paper de feridor. És el que menys pilotes juga de tots. Garcia i Llopis (1991), descriuen al punter com el “jugador que fa la punta, es situa davant del mitger i sol ferir” (p. 163)

2.3.- INSTAL·LACIONS ESPECÍFIQUES PER A LA PILOTA VALENCIANA

A la Comunitat Valenciana, segons l'últim cens del Consell Superior d'Esports, al 2005 hi havien 14954 espais esportius, dels quals 1558 eren considerats pistes amb paret (espais de pilota). Dins d'aquestes, hi havia 801 frontons (49,54%), 376 pistes xicotetes amb paret (23,25%), 140 pistes de pàdel (8,66%), 111 pistes d'esquaix (6,86%) i ja per últim 72 trinquets (4,45%), dels quals englobaven, carrers artificials i canxes de galotxa.

Taula 1: Classificació de tipologies, nombre de pistes amb paret.

Tipus d'espai	Pistes amb paret	Tipus d'Instal·lació Espai obert	Tipus d'instal·lació Recinte tancat
Frontó	501	FRO	PAF
Altres pistes amb paret (mínim 400m2)	58	FRO	PAF
Altres pistes amb paret (màxim 400m2)	376	PEQ	PEQ
Pàdel	140	PAD	PAD
Pista poliesportiva amb frontó 1	31	FRO	PAF
Pista poliesportiva amb frontó 2	19	FRO	PAF
Pista poliesportiva amb frontó 3	9	FRO	PAF
Esquaix	111	SQU	SQU
Trinquet	72	FRO	PAF

Font: CSD

Com es pot observar a la taula 1, els frontons abunden per damunt de les altres instal·lacions, bé per ser més econòmics a l'hora de construir-los, o perquè es practica a totes les comarques de la comunitat.

En l'estudi tipològic i catàleg de trinquets de Vilalta (1986, p. 11) s'observa que fa 30 anys sols hi havia censades 52 instal·lacions específiques de pilota valenciana, de les quals 32 eren de propietat privada i sols 20, de propietat municipal. De les 52 instal·lacions, 51 eren trinquets i tant sols una era canxa de galotxa. Trinquets Catalogats n'hi havia 42, ja que els restants estaven en procés de construcció. A més, també cal destacar que sols n'hi havia 17 coberts, i els altres 35 eren de tipus descobert.

L'exjugador de raspall Carlos Parra (2016), fa una reflexió en la que diu “en els últims anys s’han inaugurat molts trinquets, tot i que altres antics s’han deixat d’utilitzar. Les noves instal·lacions presenten millors característiques de joc, tot i que seguim enyorant els trinquets històrics” (p. 82).

A la nostra comunitat, segons la Federació de Pilota Valenciana (2011), comptem amb 114 instal·lacions específiques per a practicar el joc de pilota valenciana. Entre elles trobem:

- Trinquets, amb un total de 54, dels quals n’hi ha de privats i de públics, descoberts o coberts.
- Canxes de pilota (canxa de galotxa), amb un total de 21.
- Carrers artificials (canxa de raspall), amb un total de 15.
- Frontons valencians, amb un total de 19.
- Mini trinquets, amb un total de 5 (actualment n’hi ha molts més, ja que aquestes xifres són del 2011).

En el nostre esport, hi ha diferents llocs de pràctica per a cada modalitat. Com al més conegut i important tenim el trinet. A banda d’aquest, també trobem altres llocs de pràctica per al joc de pilota. En aquest apartat definirem els que estan relacionats amb l’escala i corda i el raspall.

2.3.1.- El trinet.

Durant molts segles, l’única instal·lació que servia de pràctica per al joc de pilota valenciana era el mateix carrer, tant el dels pobles, com el de les ciutats. Abans no hi havien carrers asfaltats, ni cotxes aparcats, ni res per l’estil. Per a jugar una partida de pilota tant sols feia falta posar-se el “guantet” i jugar-hi. Amb el pas del temps i a causa de la modernització de la nostra societat, la pràctica al carrer es va veure molt afectada i cada vegada costava més jugar-hi. Per aquests factors i per uns altres, es portà a terme la

creació d'una instal·lació específica per a la pilota. Aquest es refereix al denominat trinet (Santandreu, 2015).

Antigament existiren trinquets a ciutats com Alacant, Elda, Alcoi, Segorbe, Burjassot o Xàtiva, però malauradament desaparegueren tots (Millo, 1976).

Centrant-se amb el trinet com edifici, Llopis (1999) explica que:

El mot trinet es coneix tant com l'espai on es juga a pilota valenciana com el lloc on es practica la pilota basca, motiu pel qual haurem de distingir ambdós habitatges com a primera passa diferenciadora dels dos esports. Fonamentalment, el trinet valencià és un edifici de forma rectangular, on es practica un joc en la qual la pilota té total llibertat per a moure's i no és falta si la pilota pega en una paret o altra. Per contra, en el de la pilota basca, encara que l'edifici pot ser tancat físicament per quatre parets, n'hi ha una, la del lateral dret, que no compta per a la pràctica de l'esport, i on hi ha una ratlla lateral que no pot ultrapassar la pilota. Per tant, el trinet basc, només cal considerar-hi tres parets reals (p. 135).

Figura 2: Trinet de Pelayo

El trinquet és la instal·lació mare de la pilota valenciana, ja que és on es juga a raspall i escala i corda. Ambdues són les modalitats més conegudes i jugades per la majoria de gent, a més de ser les que compten amb un àmbit professional. El que diferencia aquesta instal·lació d'una altra és tindre un recinte tancat per quatre parets i que aquestes formen part del mateix joc (Santandreu, 2015).

Com diu a la seua tesi Martínez (2012), més o menys la majoria dels trinquets tenen unes mides variables que es comprenen entre els 8 o 10 metres d'amplària i els 50 o 60 metres de llargària. Està delimitat per quatre parets, dos muralles i dos frontons.

Segons Garcia i Llopis (1991), les parts més importants del trinquet són:

- L'escala: És on seu la major part de la gent, està situada a l'esquerra del dau. Aquesta està composta per quatre graons, que compten amb una poca pendent i serveixen perquè la gent es puga asseure. El primer escaló és el més alt dels quatre i sol ser d'uns 90 cm.
- Les galeries: Estan situades a les parts superiors dels frontons, i en alguns casos a la part superior de les muralles. Normalment tenen capacitat per albergar un nombre elevat d'espectadors.
- El dau: És un quadrilàter de 3,05 m d'amplària i 2,79 m de llargària. Està baix de l'escala i al costat del palquet (llogeta de baix). És des d'on s'efectua la treta en el raspall i des d'on es fa la jugada del dau, després de la ferida, en escala i corda.
- La llogeta: És una zona petita que està col·locada al costat del dau, on hi ha capacitat per a un nombre no molt elevat d'espectadors. La llogeta sol tindre una coberta, a la part de dalt hi ha possibilitat de clavar una zona més per a espectadors; aquesta es denomina la llotja o llogeta de dalt.
- Els murs: Pel que fa a l'alçària dels murs del trinquet s'hi comprenen entre uns 10 o 15 metres i en alguns casos s'incrementa gràcies a bastidors de tela metàl·lica que es reforcen i es cobreixen per a millorar el sostre.

- Altres: També importants cal destacar el tamborí, la careta, la corda, la ratlla de ferida...

Quan parlem de la instal·lació del trinet parlem en termes generals, però cal destacar que dins d'aquest trobem diferents variants, com són:

- El trinet cobert: Anys enrere, es referia als que estaven tapats amb una tela metàl·lica (perquè no s'hi perdessen pilotes). Hui en dia s'utilitza aquest terme per a la instal·lació que resulta totalment coberta i que protegeix de l'aigua i del mal oratge.
- Trinet descobert: Antigament, el que no estava cobert per una tela metàl·lica i en l'actualitat, el que està a l'aire lliure, sense protecció (encara que tinga tela metàl·lica).
- Trinet dauer: Es denomina així, al trinet que per les seues característiques dóna més avantatge a qui juga al dau.
- Trinet de galotxa: Trinet que està construït exclusivament per a jugar a la modalitat de galotxa, però amb característiques diferents de construcció. També rep el nom de Canxa de pilota.
- Trinet de pilota grossa: Trinet menut, amb unes dimensions aproximades de 20 m de longitud i 5m d'amplària.

Totes les millores que s'han efectuat als trinquets han suposat un gran avantatge. Els més beneficiats són els aficionats, els esportistes i la pilota en general, que ha evolucionat en certa manera davant un dels problemes més importants per a la pràctica del joc, la meteorologia. La introducció d'una lluminositat potent i adequada, ha fet que les partides no vagen lligades a la duració de la llum solar, que durant molts anys ha sigut el problema principal per a les partides (Llopis, 1999).

Emilio Peris, antic trinqueter del Zurdo de Gandia (trinet de màxima referència fa uns anys) i actual trinqueter de Bellreguard, ens conta el per què Gandia va ser un dels millors trinquets de la historia:

Per primera, la ubicació on es trobava el trinquet era la ideal, ja que estava en el centre de Gandia. En segon lloc, la població de Gandia i la dels pobles del voltant sempre ha sigut molt aficionada a la pilota. En tercer lloc, la serietat que s'ha de tindre a l'hora de fer aquesta feina (que no es gens fàcil) acompanyada de deixar content al espectador, amb partides bones i de qualitat. Finalment, l'afició i vocació que hem tingut jo i la meua família a aquest esport.

Pel que respecta al paviment utilitzat en els trinquets, solen ser pedra calcària (Montaner, 2010). Actualment els nous trinquets utilitzen el de terratzo.

2.3.2.- El carrer natural.

Com bé indica el seu nom, el carrer natural és un carrer on naturalment i durant molts anys s'ha jugat a alguna de les modalitats de pilota valenciana. Aquest no té unes dimensions reglades, ni una estructura estipulada, sols se li exigeix un mínim de condicions perquè es puga jugar-hi dignament, sempre depenent del tipus de modalitat o de la categoria. Al llarg de tot el territori valencià podem trobar diferents tipus de carrers, alguns totalment plans, altres amb pendent, uns més amples i uns altres més estrets, amb corba o sense ella (Martínez, 2012).

Figura 3: Raspall al carrer

Cal destacar que molts dels carrers antics dels pobles i ciutats on encara es practica el joc de pilota estan situats al costat de les esglésies. Els jugadors solien jugar després de missa, ja que eixos eren els dies de descans i a més en eixe carrer podien aprofitar els seus murs i la seua centralitat (Martínez, 2012).

2.3.3.- El carrer artificial.

Segons Garcia i Llopis (1991), un carrer artificial és “un carrer construït a imitació d’un vertader, amb l’únic objecte de practicar-hi el joc de pilota sense causar molèsties ni inconvenients al veïnat, tal com ja existeix a pobles com Montserrat, Beniparrell, l’Eliana, Albuixec o Altea” (p. 99).

El carrer artificial, és un carrer que està construït específicament per a simular un carrer natural, però amb més avantatges com la il·luminació, la cobertura del sostre o la inaccessibilitat dels vehicles... Els carrers artificials son pràcticament nous, ja que la necessitat de construir-los ha sorgit a conseqüència de les noves construccions als pobles i ciutats, del trànsit de vehicles a motor i de la dificultat de deixar lliure els carrers per a poder jugar-hi (Martínez, 2012).

Aquests carrers artificials imiten quasi a la perfecció els carrers reals, tenen els seus balcons, les façanes, les portes, les vorades (Santandreu, 2015).

Figura 4: Carrer artificial de Benidorm

Font: Martínez, 2012

2.3.4.- Canxa de pilota.

Per altra banda, la canxa de pilota te algunes diferències amb el carrer artificial. Aquesta, te la peculiaritat d'estar lliure d'obstacles, no hi ha presència de balcons, portes, finestres, vorades, etc. (Martínez, 2012). Un exemple de canxa de pilota el podem trobar a Godelleta.

Figura 5: Canxa de pilota

2.4.- LEGISLACIÓ DE TRINQUETS

A falta de comptar amb una normativa específica per a trinquets, es realitzarà una investigació sobre la legislació en la que es basen per a realitzar reformes o noves construccions en els trinquets.

El trinet de Genovés ha sigut reformat varies vegades, l'última fa 3 anys, per Jose Maria Rupérez arquitecte de l'Ajuntament de Genovés. Ell ens conta que:

Actualment no hi ha una normativa específica per a trinquets, però el marc normatiu que estableix les exigències que han de complir els edificis en relació als requisits bàsics de seguretat i habitabilitat, és el codi tècnic d'edificació. A més, també ens vam regir baix el reglament d'espectacles públics i activitats recreatives i la de supressió de barreres arquitectòniques.

Llei 38/1999 del 5 de novembre, d'Ordenació de l'Edificació (LOE).

Segons el CTE (Codi tècnic de l'edificació, 2015), davant la creixent demanda de qualitat per part de la societat, la Llei estableix els requisits bàsics que han de satisfer els edificis de manera que la garantia per protegir els usuaris es base no sols en els requisits tècnics del que s'ha construït, sinó també en el establiment d'una assegurança de danys o de caució. Aquests requisits comprenen tant els aspectes de funcionalitat i de seguretat dels edificis com aquells referents a l'habitabilitat.

Llei 14/2010, del 3 de desembre, de la Generalitat, d'Espectacles Públics, Activitats Recreatives i Establiments Públics.

Aquesta llei té per objecte, en el marc de les competències de la Generalitat, regular els espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics que es desenvolupen o s'ubiquen en el seu territori, amb independència que els titulars o prestadors siguin entitats públiques, persones físiques o jurídiques, tinguen o no

finalitat lucrativa, es realitzen en instal·lacions fixes, portàtils o desmuntables, així com de manera habitual o esporàdica.

Llei 1/1998, del 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques, Urbanístiques i de la Comunicació.

La Constitució Espanyola, en els articles 9.2, 14 i 49 encomana a tots els poders públics la creació de les condicions perquè la llibertat i la igualtat de les persones i dels grups en què s'integren siguen efectives i reals, eliminant els obstacles que impedeixen o dificulten la plenitud, el foment de la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social, el dret a gaudir d'un habitatge digne i el deure de facilitar l'accessibilitat al medi de tots, a través de les polítiques dirigides a la prevenció, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb capacitats reduïdes, tant físiques com psíquiques i sensorials, a les quals cal atendre amb les especialitzacions que requereixen.

La millora de la qualitat de vida de tota la població i específicament de les persones que es troben en situació de limitació respecte al medi, és un dels objectius prioritaris que ha de presidir l'acció de govern, en estricte compliment del principi d'igualtat que ha garantir a tots els ciutadans.

3.- OBJECTIUS: PRINCIPALS Y ESPECÍFICS

Com a objectius principals d'aquest treball podem destacar aquests:

1. Analitzar la legislació actual que influeix en la construcció dels trinquets
2. Descriure i classificar els diferents trinquets de la Comunitat Valenciana i exposar les altres instal·lacions de pilota a mà.
3. Proposar unes directius i normatives específiques en la construcció i reforma dels trinquets
4. Analitzar dos trinquets, basant-se amb la normativa elaborada.

Com a objectius específics tenim:

- 1. Analitzar la legislació actual que influeix en la construcció dels trinquets**
  - a. Descriure les diferents lleis relacionades amb la construcció dels trinquets
- 2. Descriure i classificar els diferents trinquets de la Comunitat Valenciana i exposar les altres instal·lacions de pilota a mà.**
  - a. Dissenyar una classificació dels trinquets on es juga a raspall professional.
- 3. Proposar unes directius i normatives específiques en la construcció i reforma dels trinquets**
  - a. Valoració de la proposta per part d'experts
- 4. Analitzar dos trinquets, basant-se amb la normativa elaborada.**
  - a. Analitzar el trinet d'Oliva i el de Genovés

4.- COMPETÈNCIES

4.1.- COMPETÈNCIES GENERALS

Les competències generals de la guia docent del TFG, que he utilitzat per a realitzar aquest treball són:

- **CG2. Saber aplicar les tecnologies de la informació i comunicació (TIC).**

En aquest treball s'han necessitat les TIC per a realitzar una gran recerca d'informació que ha sigut primordial per a l'elaboració del treball.

- **CG3. Desenvolupar competències per a la resolució de problemes mitjançant la presa de decisions.**

Per a definir els diferents apartats que eren necessaris per al treball s'han hagut que prendre diferents decisions i s'han solucionat alguns problemes.

- **CG4. Transmetre qualsevol informació relacionada adequadament tant per escrit com oralment.**

S'ha explicat al tutor i als diferents companys, com ha sigut l'elaboració del treball.

- **CG7. Ser capaç de realitzar raonaments crítics utilitzant els coneixements adquirits.**

En l'apartat de discussió i en el de conclusió és pot comprovar com es fa un llarg raonament sobre el treball en general.

- **CG10. Desenvolupar competències per a l'adaptació a noves situacions i per a l'aprenentatge autònom.**

S'ha pogut realitzar una classificació dels diferents trinquets de la Comunitat Valenciana amb una forma autònoma, cosa que un principi no sabia si ho podria fer.

- **CG14. Utilitzar internet adequadament com a medi de comunicació i com a font d'informació.**

Internet, ha sigut una peça fonamental per a l'elaboració d'aquest treball, ja que la majoria de recerca d'informació ha estat extreta d'aquesta font.

4.2.- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Per altra banda, les competències específiques són:

- **CE17. Elaborar programes per a la direcció d'organitzacions, entitats e instal·lacions esportives.**

En aquest treball s'han analitzat dos instal·lacions específiques de pilota, en aquest cas dos trinquets. Una era quasi perfecta, i l'altra comptava amb molts errors.

- **CE18. Seleccionar i saber utilitzar el material i equipament esportiu, adequat per a cada tipus d'activitat.**

S'ha realitzat una classificació dels diferents paviments esportius que hi ha als diferents trinquets on es practica el raspall de manera professional.

- **CE19. Saber aplicar les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) al àmbit de les CC de la Activitat Física i de l'esport.**

La major part de la informació del treball, està elaborada gràcies a una gran recerca que s'ha fet en diferents fonts, internet, llibres, articles...

5.- PLÀ DE TREBALL/MATERIAL I MÈTODES

5.1.- CRONOGRAMA

Com podem observar a la taula 2, es mostren les tasques realitzades durant el període de desenvolupament del TFG, així com les seues dates.

Taula 2: Cronograma resum

ACTIVITATS / TASQUES	TEMPS DE DURACIÓ											
	MARÇ				ABRIL				MAIG			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Elecció del tema	■											
Recerca bibliogràfica		■	■	■								
Lectura d'articles			■	■								
Elaborar l'índex				■								
Buscar més informació				■	■	■	■	■				
Elaborar l'índex definitiu				■				■				
Elaborar els objectius				■	■	■	■	■				
Elaborar la introducció				■				■	■	■		
Elaborar el marc teòric				■	■	■	■	■				
Reunions amb el tutor		■	■	■		■	■	■	■	■	■	■
Modificar el marc teòric				■	■	■	■	■				
Realitzar entrevistes				■	■	■	■	■				
Desenvolupament del treball				■	■	■	■	■	■	■	■	■
Elaborar el pla del treball				■	■	■	■	■				
Elaborar les competències				■	■	■	■	■				
Elaborar les conclusions				■	■	■	■	■				
Elaborar el resum				■	■	■	■	■				
Revisar TFG per complet				■	■	■	■	■	■	■	■	■

Font: Pròpia

5.2.- METODOLOGÍA

S'ha de tindre en compte, que la pilota valenciana no disposa de tanta informació com altres esports, tot i això, aquest treball està replet de moltes referències, que han sorgit a causa d'una gran recerca d'informació. Són molts, els llibres, pàgines web i articles que s'han fullejat. Però clarament, tots no serveixen, és per això, que de

tota la recerca d'informació, la que realment m'ha servit per a l'elaboració del treball i que he referenciat és la que s'observa a la taula 3.

Taula 3: Recerca d'informació plasmada en el treball

TIPUS D'ÍTEM	TÍTOL	IDIOMA	FACILITAT PER
Llibres	El Genovés	Valencià	Propi
	El joc de pilota valenciana	Valencià	Propi
	El trinquet	Castellà	Museu
	Estudi tipològic i catàleg de trinquets	Valencià	Museu
	Instal·lacions Esportives de la CV	Valencià	Internet
	La pilota valenciana	Valencià	Propi
	La pilota valenciana. Pràctica, ciència i codi	Valencià	Tutor TFG
	La revolució va de bo	Valencià	Propi
	Vocabulari del joc de pilota	Valencià	Propi
Pàgines web	www.csd.gob.es	Castellà	Internet
	www.codigotecnico.org	Castellà	Internet
	www.fedpival.es	Valencià	Internet
	www.pilotaveu.com	Valencià	Internet
Articles	Application of the discussion groups and initial phases of the methodology to the study of valencian ball trinquetes.	Anglès	EBSCO
	El nou trinquet d'Oliva ja és una realitat	Valencià	Museu
	El Tio Arturo	Valencià	Museu
Tesi	Anàlisi dels factors de rendiment en pilota valenciana: una proposta per a l'educació superior.	Valencià	Internet
	Estudio de los trinquetes de pilota valenciana, según criterios epidemiológicos, de opinión y biomecánicos	Castellà	Tutor TFG

Font: Pròpia

També, s'han realitzat diferents tipus d'entrevistes, unes personals i altres via WhatsApp o per correu electrònic. A més, s'ha realitzat una enquesta a diferents jugadors, tant de raspall com d'escala i corda la qual consta de dos preguntes obertes bàsiques. La plantilla que vaig seguir és la següent:

Hola, ja que eres jugador professional i sols jugar en els trinquets més importants de la Comunitat Valenciana, pots dir-me: ¿Quins són els 3 trinquets que més t'agraden? I els 3 que menys? Per contestar, cal basar-te en la qualitat de la instal·lació (paviment, manteniment, accessos...)

En la taula 4, s'observen les dades dels informants que han sigut seleccionats per a realitzar les entrevistes, ja que aquests són experts en l'àmbit de la pilota valenciana.

Les diferents entrevistes han sigut amb preguntes concretes, obertes i molt bàsiques, algunes han sigut per telèfon i altres de forma presencial, per exemple ¿quines són les dimensions del trinquet de Xeraco? ¿quin és el tipus de paviment del trinquet de Bellreguard?

Taula 4: Informació de les entrevistes

ENTREVISTAT	RELACIÓ AMB LA PILOTA	MATERIAL FACILITAT	MÉTODE
Jose F. Garcia “Moro”	Jugador professional i entrenador de tecnificació	Informació per al treball i anècdotes	Entrevista personal
Diferents Trinqueters	Trinqueter	Dimensions, paviments, afluència...	Preguntes WhatsApp
David Sarasol	Coordinador del museu de la pilota de Genovés, fotògraf i periodista sobre la pilota.	Llibres, fotografies i informació	Recerca d'informació
Jugadors de raspall i d'escala i Corda	Jugadors professionals	Informació per al treball	Enquesta WhatsApp
Emilio Peris	Trinqueter de l'empresa Zurdo	Informació per al treball i anècdotes	Entrevista personal
Jose Maria Ruperez	Arquitecte Ajuntament de Genovés, reformes del trinquet	Informació legislativa	Entrevista personal
Lluís Ramos	Tècnic de Pilota Valenciana Nivell 1. Professor Universitari especialitzat en Pilota Valenciana.	Avaluador de la proposta de Normativa específica per a trinquets	Correu electrònic
Robert Tejero	Coordinador d'esports a l'Ajuntament de Genovés i preparador físic de pilotaris	Avaluador de la proposta de Normativa específica per a trinquets	Correu electrònic
Jose Cabanes Corcera “Genovés II”	Jugador professional d'escala i corda	Avaluador de la proposta de Normativa específica per a trinquets	Correu electrònic
Sergio Navarro	Jugador professional de raspall	Avaluador de la proposta de Normativa específica per a trinquets	Correu electrònic

Font: Pròpia

Les paraules clau que més he utilitzat per a realitzar la recerca d'informació han sigut: Normativa, Trinquet valencià, instal·lació, NIDE, raspall, escala i corda.

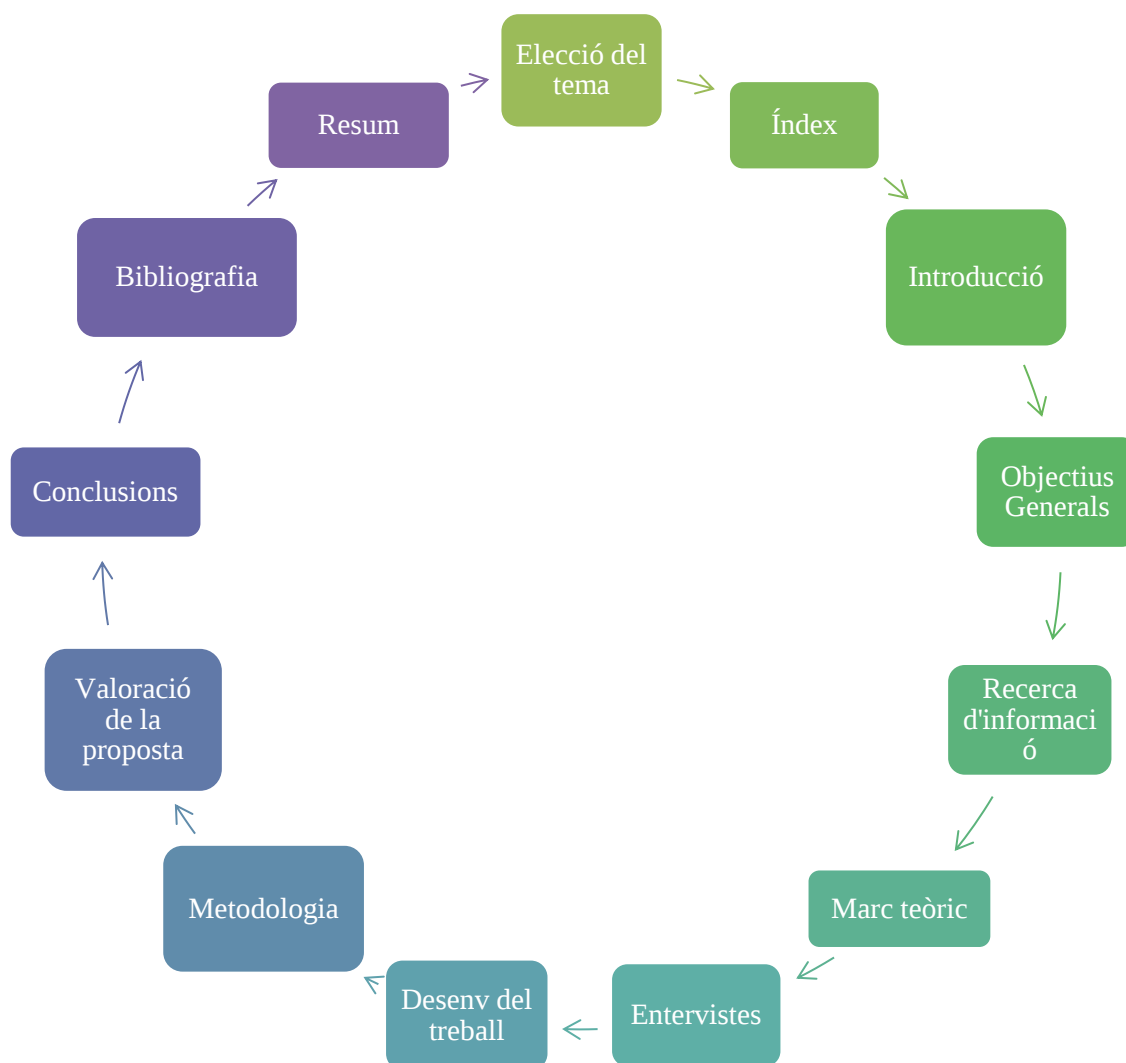

Figura 6: Full de ruta; esquema del procés que he seguit

A la figura 6, s'observa el full de ruta que s'ha realitzat per portar a terme el TFG. El primer de tot va ser l'elecció del tema, seguit de la introducció, i la determinació dels objectius. Més avant es va realitzar la recerca d'informació que va servir per a l'elaboració del marc teòric i del desenvolupament del treball. A partir d'aquests, es va analitzar la metodologia i poc a poc es va anar completant el treball.

6.- DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL

Actualment, no hi ha cap classificació dels trinquets en tota la comunitat valenciana. L'última catalogació que es va fer, és la que es pot observar al llibre Estudi tipològic i catàleg dels trinquets, de l'any 1986. Clarament, les instal·lacions han canviat molt, ara n'hi ha de noves, per això veig necessari actualitzar-la.

A la pilota valenciana, al igual que en qualsevol esport, és molt important tindre unes instal·lacions adequades i en bon estat, ja que així és més fàcil garantir la seguretat en aquest joc, tant per al jugador com per a l'espectador. Per a tindre un trinquet amb bones condicions s'han de tenir en compte diferents aspectes a complir, com l'accessibilitat, el manteniment, la comoditat, el material (Montaner, Montaner, Pérez, Carrasco, i Llana, 2011).

En la majoria d'esports, la qualitat d'una instal·lació es mesura i millora mitjançant les normatives o reglaments, però la pilota valenciana no compta amb una normativa específica per a regular els trinquets. També, és cert que hi ha molta dificultat per a saber quins són els aspectes que s'han de supervisar y avaluar (Montaner i col. 2011). En que t'has de basar per a fer-ho? És molt poca la informació que tenim sobre instal·lacions específiques de pilota valenciana.

6.1.- CLASSIFICACIÓ DELS TRINQUETS

En aquest apartat, tractaré de fer una classificació sobre els diferents trinquets que hi ha a la comunitat valenciana. Primer faré una classificació general de tots els trinquets de la Comunitat, i després em centraré en els del raspall professional, ja que aquests són els que més accessibilitat he tingut per arrebregar dades.

6.1.1.- Classificació de tots els trinquets de la Comunitat Valenciana.

Una manera de classificar els trinquets que hi ha actualment al territori valencià, és organitzar-los segons les comarques a les quals pertanyen, especificant si són públics

o privats, coberts o descoberts i diferenciar-los en si són de raspall o d'escala i corda. En la taula 5, es realitza una actualització a partir de la classificació que va fer Vilalta l'any 1986.

Taula 5: Trinquets de la Comunitat Valenciana

COMARCA	MUNICIPI	PROPIETAT	COBRIMENT	MODALITAT
La Plana Alta	Borriol	Públic	Descobert	E i C
	Castelló	Públic	Cobert	E i C
La Plana Baixa	Borriana	Públic	Cobert	E i C
	Vila-real	Públic	Cobert	E i C
	Onda	Públic	Cobert	E i C
	Xilxes	Públic	Cobert	E i C
El camp de Morvedre	Sagunt	Públic	Cobert	E i C
El camp del Túria	L'Elia	Públic	Cobert	E i C
	Llíria	Públic	Cobert	E i C
	Pobla de Vallbona	Públic	Descobert	E i C
	Riba-Roja de Túria	Públic	Descobert	E i C
	Vilamarxant	Públic	Cobert	E i C
L'Horta	Alcasser	Públic	Cobert	E i C
	Manises	Públic	Cobert	E i C
	Massalfassar	Públic	Cobert	E i C
	Massamagrell	Privat	Descobert	E i C
	Moncada	Públic	Cobert	E i C
	Museros	Públic	Cobert	E i C
	Torrent	Públic	Descobert	E i C
	València - Pelayo	Privat	Cobert	E i C
	València – UPV	Privat	Cobert	E i C/Raspall
La Ribera Alta	Alberic	Públic	Cobert	E i C
	Alginet	Públic	Descobert	E i C
	Alzira nou	Públic	Cobert	E i C i Raspall
	Alzira vell	Públic	Descobert	E i C i Raspall
	Carcaixent	Públic	Descobert	E i C
	Càrcer	Públic	Cobert	Raspall
	Guadassuar	Públic	Cobert	E i C i Raspall
	Manuel	Públic	Descobert	Raspall
	Villanueva de C.	Privat	Descobert	Raspall
La Ribera Baixa	Favara	Públic	Descobert	Raspall
	Sueca	Públic	Cobert	E i C i Raspall
La Canal de Navarrés	Bicorp	Públic	Cobert	Raspall
La Safor	Bellreguard	Públic	Cobert	Raspall i E i C
	Oliva nou	Públic	Cobert	Raspall
	Oliva vell	Públic	Cobert	Raspall
	Piles	Públic	Cobert	Raspall
	Xeraco	Públic	Cobert	Raspall
	Xeresa	Públic	Descobert	Raspall
La Costera	Canals	Públic	Cobert	Raspall
	Genovés	Públic	Cobert	Raspall i E i C
	La Llosa de Ranes	Públic	Cobert	Raspall
	Llocnou	Públic	Descobert	Raspall

La Vall d’Albaida	Aielo de Malferit	Públic	Descobert	Raspall				
	Benigànim	Públic	Cobert	Raspall				
	Castelló de Rugat	Públic	Cobert	Raspall				
	Llutxent	Públic	Descobert	Raspall				
	Ontinyent	Públic	Cobert	Raspall				
	Otos	Públic	Cobert	Raspall				
La Marina Alta	Murla	Públic	Cobert	E i C				
	Ondara	Públic	Descobert	Raspall				
	Orba	Públic	Descobert	Raspall				
	Pedreguer	Públic	Cobert	E i C i Raspall				
	Xàbia	Públic	Cobert	E i C i Raspall				
	Dènia nou	Públic	Cobert	E i C i Raspall				
El comptat de Cocentaina	Alqueria d’Asnar	Públic	Cobert	Raspall				
	Beniarrés	Públic	Descobert	Raspall				
	Planes	Públic	Cobert	Raspall				
La Marina Baixa	Benidorm	Públic	Cobert	E i C				
	Benissa	Públic	Cobert	E i C				
L’Alcoià	Castalla	Públic	Cobert	E i C				
Vinalopó Mitjà	Petrer	Públic	Cobert	E i C				
POBLES	TRINQ	PÚBLIC	PRIVAT	COB	DESC	RASP	E i C	
TOTAL	57	62	58	4	44	18	34	40

Font: Adaptat de Vilalta (1986)

Com podem comprovar a la taula 5, hui en dia hi ha moltes més instal·lacions específiques per al joc de pilota valenciana que anys enrere. Algunes de les diferències més importants respecte a fa unes dècades és que els trinquets han passat de ser privats a ser públics, és més, dels 62 trinquets classificats, pel que respecta al tipus de propietat, 56 són municipals, sols els 4 restants són de propietat privada, aquests són el de Massamagrell (dels Soros), el de Pelayo, el de la Universitat Politècnica de València (UPV) i el de Villanueva de Castellón (de Batiste). D'aquests, tres són de la comarca de l'horta, sent els dos de València privats, deixant a la capital sense ningun trinquet públic. Cal destacar el paper dels Ajuntaments de les poblacions, per haver afavorit en la recuperació del joc de pilota a la instal·lació del trinquet, ja que abans era molt difícil trobar un trinquet municipal.

Es reflecteix clarament a la taula 5, que les comarques de l'Horta i la Ribera Alta, són les que més trinquets aporten a la nostra comunitat, amb un total de 18 concretament 9 cadascuna, seguits per la Marina Alta i la Vall d'Albaida amb 6. També s'ha de tenir en compte la cobertura dels trinquets, perquè hem passat de tindre sols uns

pocs trinquets coberts, a ser els que més abunden. La construcció dels nous trinquets han afavorit aquestes dades, ja que podem dir que hui en dia, tenim 44 trinquets coberts i 18 descoberts.

Quant al tipus de modalitat practicada en cada trinet, cal dir, que el raspall s'ha expandit un poc més per altres comarques, ja que abans sols es practicava en abundància a La Safor i La Costera, i actualment es pot veure alguna partida de raspall a qualsevol trinet, fins i tot a Pelayo. Tot açò és possiblement, a conseqüència de l'entrada dels jugadors de raspall a l'empresa de Val Net.

A banda de tots aquests trinquets, s'han de tindre en compte, els que s'han abandonat, encara que no s'observen a la taula 1, són molts: Villalonga, Gata de Gorgos, Tavernes de la Valldigna, Simat de la Valldigna, Rafelcofer, Algemesí, Olleria... Jose García (El Moro), em conta a la meua entrevista que:

Trinquets com el de Tavernes de la Valldigna, o el d'Olleria, fa 15 o 20 anys eren trinquets referents en el raspall. El de Tavernes era una passada, allí solia jugar-se els dilluns, i a mi era un dels trinquets que més m'agradava, ja que tenia un paviment molt diferent al de tots els altres trinquets, era de terratzo, però de color rogenc, i de taulellets molt menuts, aproximadament de 20 cm i molt similar al de les terrasses, era rapidíssim, finíssim, no s'esvarava, i això a mi em beneficiava molt. M'estranya molt que deixaren perdre eixe trinet, perquè en la comarca que està situat, eixe trinet aniria sols, ja que és on més es juga a raspall. Pel que respecta al trinet d'Olleria, és una llàstima que un trinet com eixe, amb un valor cultural tant gran el deixen perdre, per que s'ha de tindre en compte que aquest trinet és dels més antics de tots. Era un trinet molt bonic i no l'han sabut cuidar com es mereix.

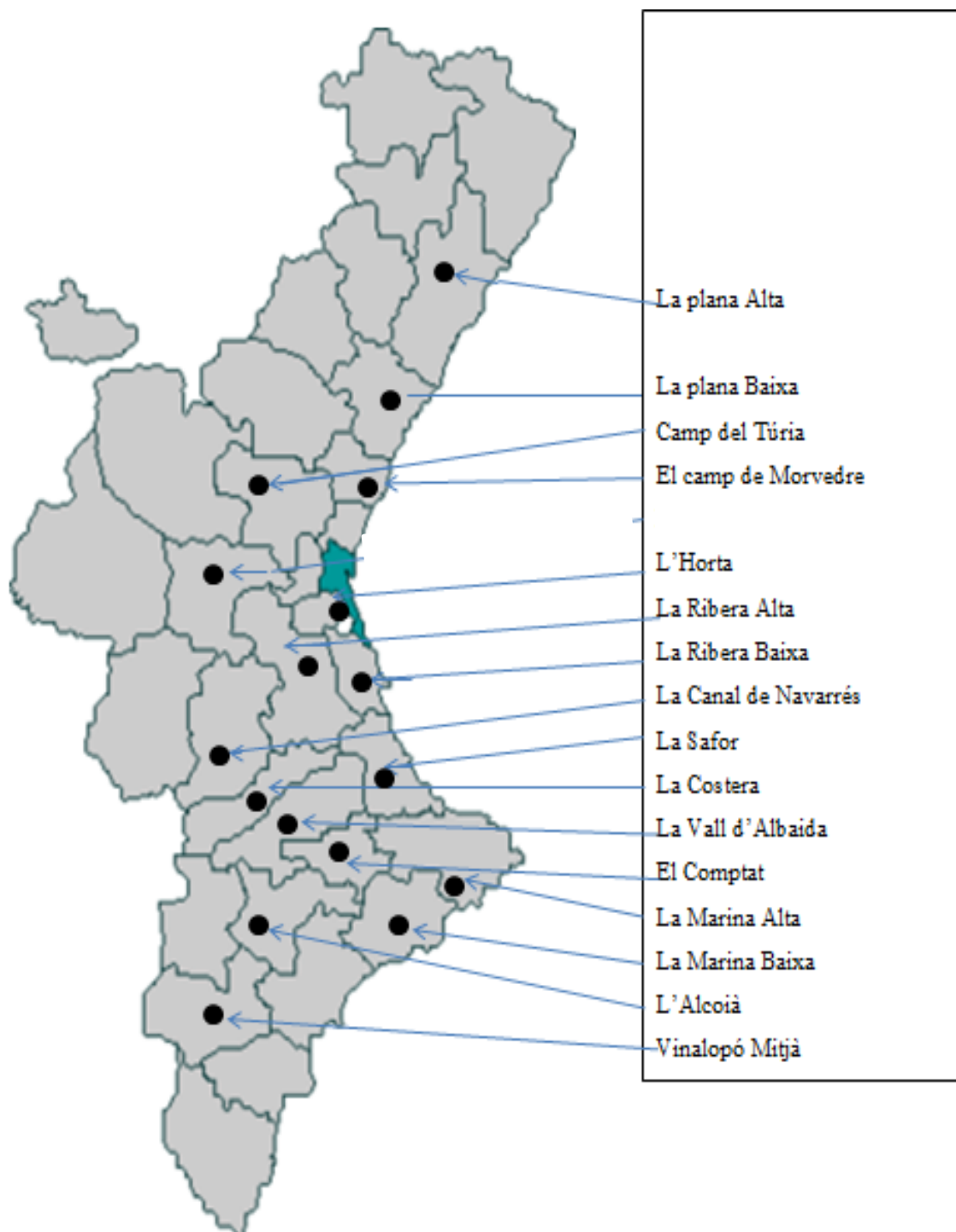

Figura 7: Distribució de trinquets a la Comunitat

Font: Adaptat de Vilalta (1986)

6.1.2.- Classificació dels trinquets segons les partides de nivell.

Gràcies a les noves instal·lacions que s'han fet, són molts els pobles que poden gaudir del nostre esport, bé practicant-lo o bé mirant partides de nivell, tant a la modalitat de raspall com a la d'escala i corda.

Les partides de nivell no es juguen a tots els trinquets, sols són uns pocs els afortunats. Així i tot, a qualsevol trinet que es juguen partides de nivell, et pots trobar una bona partida, és a dir, de professionals o semi-professionals, ja que tots els dies de la setmana hi ha partida a un lloc o altre.

Segons l'agenda de Pilota veu (2016), realitzaré una classificació de les partides de nivell que hi ha als trinquets on es juga a raspall. Ho faré sols de raspall, perquè en escala i corda en són molts, i a més és molt més difícil l'accés a les dates i xifres.

Taula 6: Partides de nivell a la modalitat de raspall

	Poble	Nivell
Dilluns	Xeraco	Professionals
	Vilanova de C.	Semi-professionals
Dimarts	Oliva	Professionals
	Llosa	Professionals
Dimecres	Castelló de Rugat	Professionals
	Guadassuar	Professionals
Dijous	Bellreguard	Professionals
	La Llosa de Ranes	Semi-professionals
Divendres	Genovés	Professionals
	Piles	Professionals
	Vilanova de C.	Semi-professionals
Dissabte	Bellreguard	Professionals
	La Llosa de Ranes	Professionals
Diumenge	Bellreguard	Professionals
	Benigànim	Semi-professionals
	Xàbia	Semi-professionals

Font: Pròpia

En la taula 6 es reflecteixen dos tipus de nivell, el de semi-professionals, i el de professionals. Aquest últim, es refereix a les partides de màxim nivell i es pot observar com trinquets com Bellreguard, La Llosa de Ranes, Oliva, Piles, Guadassuar o Genovés, que compten amb partides d'un nivell tant alt, i amb una afluència de públic molt alta.

Pel que fa a les partides de semi-professionals, són d'un nivell mitjà, solen ser més joves, però també es poden trobar molt bones partides. Normalment, les partides del fi de setmana són les més fortes de totes, és a dir, les de més nivell.

6.1.3.- Classificació dels trinquets segons l'afluència de públic.

Una de les conseqüències de que es facen partides de professionals o de semi-professionals té a vore amb l'afluència del públic, és per això que s'ha preguntat als diferents trinqueters sobre la mitja aproximada d'espectadors que acudeixen a les partides del dia a dia.

Taula 7: Trinquets segons l'afluència d'espectadors

TRINQUET	MITJA D'AFLUÈNCIA	PARTIDES
Oliva	160-170 espectadors	Dimarts
Bellreguard	140-150 espectadors	Dijous-Dissabte-Diumenge
Piles	125-135 espectadors	Divendres
Guadassuar	110-120 espectadors	Dimecres
Castelló de Rugat	100-110 espectadors	Dimecres
La Llosa de Ranes	75-85 espectadors	Dimarts-Dijous-Dissabte
Genovés	70-80 espectadors	Divendres
Xeraco	50-60 espectadors	Dilluns
Villanueva de Castellón	45-55 espectadors	Dilluns-Divendres
Benigànim	40-50 espectadors	Diumenge
Xàbia	35-45 espectadors	Diumenges (matí)

Font: Pròpia

La taula 7, s'ha realitzat mitjançant les dades que ens han facilitat els diferents trinqueters. S'ha de tindre en compte, que el nombre d'espectadors va en conjunt a la venda d'entrades. És per això, que segurament hi haja més espectadors que els indicats a la taula, ja que els xiquets no paguen entrada, i en alguns llocs la dona tampoc. Actualment, a les partides del dia a dia, els trinquets més freqüentats pels aficionats són el trinet d'Oliva i el de Bellreguard, amb una afluència de públic superior als 140 de mitjana. Els segueixen de ben a prop, Piles, Guadassuar i Castelló de Rugat, superant els 100 espectadors de mitjana. I en l'altra banda, com a trinquets menys visitats trobem el de Benigànim i el de Xàbia que a penes arriben als 50 espectadors.

6.1.4.- Classificació dels trinquets segons la preferència que tenen els jugadors.

Per saber quins són els trinquets en actiu que més agraden als jugadors s'ha realitzat una enquesta a deu jugadors professionals, cinc de la modalitat d'escala i corda i cinc del raspall. En dita enquesta, es preguntava quins eren els tres trinquets que més li agradaven al jugador, tenint en compte la instal·lació en general (paviment, vestuaris, accessos...).

Taula 8: Trinquets preferibles per als jugadors de raspall i d'escala i corda

Jugadors de Raspall	POSICIÓ	TRINQUET	
		MILLORS	PITJORS
Waldo	Rest	Oliva nou Bellreguard Piles	Villanueva de C. Castelló de Rugat Genovés
Moltó	Rest	Bellreguard Oliva nou Piles	Villanueva de C. Genovés Oliva vell
Sergio	Rest	Bellreguard Oliva nou Piles	Villanueva de C. Castelló de Rugat Guadassuar
Moro	Mitger	Bellreguard Xeraco Piles	Villanueva de C. Guadassuar Llosa de Ranes
Alberto	Mitger	Bellreguard Oliva nou Piles	Villanueva de C. Oliva vell Llosa de Ranes
Jugadors d'escala i corda	POSICIÓ	TRINQUET	
		MILLORS	PITJORS
Genovés II	Escaleter	Guadassuar Massamagrell Genovés	Pobla de Vallbona Vilamarxant Onda
León	Escaleter	Pelayo Guadassuar Alzira	Pedreguer Llíria Alcasser
Puchol II	Escaleter	Pelayo Borriana Vila-real	Vilamarxant Massamagrell Guadassuar
Carlos II	Punter	Pelayo Vila-real Xàbia	Pedreguer Vilamarxant Llíria
Dani	Mitger	Vila-real Bellreguard Borriana	Llíria Pobla de Vallbona Alberic

Font: Pròpia

A la taula 8, podem observar que els 5 jugadors de raspall prefereixen majoritàriament els trinquets de Bellreguard, Oliva i Piles. Aquests, tenen com a coincidència que estan en perfectes condicions, són pràcticament nous i tenen molta afluència de públic. Per altra banda, com a trinet menys preferible, tots estan d'acord amb el de Villanueva de Castellón, ja que és un dels trinquets amb pitjors condicions dels que hi ha en actiu. En aquest cas, el que siguen rests o mitgers no afecta a l'elecció.

Pel que respecta als jugadors d'escala i corda, a la taula 8 s'observa que hi ha més varietat i que alguns trinquets que per a uns és el millor, per a altres és el pitjor. Així i tot, la majoria coincideixen en què els beneficia Pelayo i en què no els agrada Vilamarxant.

6.1.5.- Classificació dels trinquets segons les dimensions i el tipus de paviment; ràpids o lents.

Tots els trinquets parteixen d'unes mides similars, però tots es caracteritzen per ser diferents dels altres, ja que uns són més ràpids, altres més lents, alguns més llargs o curts, altres més alts o baixets.

Analitzant els trinquets més i menys favorits dels jugadors de raspall, vaig a realitzar una classificació segons el paviment, la rapidesa i les dimensions.

Taula 9: Dimensions i tipus de paviment

TRINQUET	PAVIMENT	RÀPID / LENT	DIMENSIONS (m)
Bellreguard	Terratzo	Ràpid	57,16 x 10,50
Benigànim	Terratzo	Lent	(en reformes)
Castelló de Rugat	Terratzo	Lent	56,60 x 9,34
Genovés	Pedra calcària	Lent	54,00 x 9,50
Guadassuar	Pedra calcària	Lent	57,04 x 9,40
La Llosa de Ranes	Terratzo	Ràpid	57,00 x 10,00
Oliva	Terratzo	Lent	57,44 x 10,15
Piles	Terratzo	Ràpid	56,00 x 8,90
Villanueva de Castellón	Formigó polit	Lent	52,00 x 9,20
Xàbia	Terratzo	Lent	56,00 x 10,50
Xeraco	Terratzo	Ràpid	56,97 x 9,00

Font: Pròpia

Com podem observar a la taula 9, la majoria dels trinquets utilitzen el paviment de terratzó. Els trinqueters diuen que és més fàcil de mantindre i molt còmode per al jugador, ja que no menteix i sol ser molt noble. Hi ha diferents tipus de terratzó, depenent de si el paviment està més polit o menys, aquest serà més ràpid o més lent. També té molt a veure en la rapidesa o la lentitud el tipus de muralla, hi han que són més grosses que altres, això fa que es frene la pilota i que no beneficie el joc ràpid. Pel que fa a les dimensions, ningun trinet és igual, totes es comprenen entre els 52 i 58 metres de llargària i entre els 8 o 11 metres d'amplària. Els trinquets on es practica a part del raspall la modalitat d'escala i corda, solen ser els més amples.

6.1.6.- Classificació segons les característiques d'ubicació, orientació, bar i pàrquing.

Malaauradament, no se li dóna la importància que mereix el tindre una orientació correcta. Per normativa, una instal·lació coberta ha d'estar enfocada en l'eix E-O, mentre que una descoberta ha d'estar N-S. Pel que fa a la ubicació dels trinquets, és bo saber si estan situats correctament. També, és important que tinguin pàrquing propi i saber si compten amb bar o restaurant. En aquest apartat classificarem els trinquets segons aquestes característiques.

Taula 10: Ubicació, Orientació i disponibilitat de bar i pàrquing

TRINQUET	UBICACIÓ	ORIENTACIÓ	BAR	PÀRQUING
Bellreguard	Poliesportiu	N-S	Si	Si
Benigànim	Poliesportiu	N-S	No	Si
Castelló de Rugat	Poliesportiu	N-S	Si (poliesportiu)	Si (poliesportiu)
Genovés	Centre Poble	N-S	Si	No
Guadassuar	Centre Poble	N-S	Si	Si
La Llosa de Ranes	Poliesportiu	N-S	No	No
Oliva	Poliesportiu	E-O	No	Si
Piles	Poliesportiu	E-O	Si (poliesportiu)	Si (poliesportiu)
Villanueva de Castellón	Centre Poble	N-S	Si	No
Xàbia	Poliesportiu	N-S	Si	Si (poliesportiu)
Xeraco	Poliesportiu	N-S	No	Si (poliesportiu)

Font: Pròpia

En la taula 10, s'observa clarament que la majoria de trinquets estan situats al poliesportiu del seu municipi, els que no ho estan és perquè antigament eren trinquets privats i ara són municipals. Pel que respecta a l'orientació, la majoria de les instal·lacions es troben mal orientades, ja que algunes estan encarades N-S i haurien d'estar-ho del revés i a la inversa. El cas d'Oliva, Piles i Villanueva de Castellón estan perfectament orientats, els dos primers al ser coberts estan en l'eix E-O, mentre que l'altre al ser descobert, està en l'eix N-S. És possible que el d'Oliva i el de Piles estiguen ben orientats degut a la seua actualitat, ja que són dels més moderns de tots.

6.2.- PROPOSTA DE NORMATIVA PER AL TRINQUET VALENCIÀ

El trinquet valencià, és una instal·lació que pot tindre unes mides variables, però es tenen que comprendre entre els 50 o 60 metres de llargària i els 8 o 11 metres d'amplària. És de forma rectangular i està delimitat per quatre parets; dos muralles i dos frontis.

Les modalitats que es poden practicar en aquesta instal·lació son:

- L'escala i corda
- El raspall

Basant-me en la N.I.D.E. de sales i pavellons (2015), de pilota basca del Consejo Superior de Deportes (2009), en el llibre de Vilalta (1986) i en la tesi de Montaner (2010), elaboraré una proposta de normativa per a trinquets de pilota valenciana.

6.2.1.- Normativa per a trinquets.

6.2.1.1.- Característiques generals.

En primer lloc, l'orientació del trinet en el cas de ser una instal·lació coberta ha d'estar en l'eix E-O, i si és descoberta en l'eix N-S. És convenient que dispose d'un pàrquing propi. La ubicació més convenient per a un trinet és la del poliesportiu, ja que aixina concentres totes les instal·lacions en un mateix lloc i es pot controlar tot molt millor. A més, sol ser més beneficiós per a l'espectador, ja que hi ha millors senyalitzacions, disposes de pàrquing i de vegades de bar.

Pel que fa a la zona de joc, no hi hauran elements salients, ni a la muralla ni als frontis, llevat de la corda (en el cas de la modalitat d'escala i corda).

És preferible, no disposar de falsos sostres sobre el trinet, i sí així fora, haurien de ser resistents a pilotades, per impedir el seu despenjament y caiguda en qualsevol cas.

Es disposarà de portes d'emergència necessàries, considerant que per a una ocupació major de 100 persones o recorreguts majors de 25 m és necessari dos eixides. L'amplitud de les portes d'eixida ha de ser d'1,80m/250 persones o fracció. Les portes s'obriran en el sentit de l'eixida.

El trinet disposarà d'una ventilació de manera que aporte aire exterior net amb un volum mínim de 40 m³ / h per esportista i de 30 m³ / h per espectador. La ventilació podrà ser natural si s'asseguren aquests nivells.

Pel que fa a l'acústica, es disposarà l'aïllament acústic necessari per impedir les emissions de soroll a l'exterior o a altres zones de la instal·lació esportiva, d'acord amb la Normativa vigent de condicions acústiques dels edificis.

6.2.1.2.- Parts de l'espai de joc.

Els diferents elements del trinquet han d'estar lliures d'esquerdes o irregularitats. Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es moga d'una manera inesperada.

L'espai de joc està compost per diferents elements: el dau, els tamborins, els rebots, les galeries, l'escala...

1.1.1.- El dau.

S'hi troba a la capçalera del trinquet, junt a l'escala, està definit per dos rectangles, un a la paret del rebot i l'altre a terra.

Pel que fa al rectangle del terra, les mesures que el comprenen en amplitud són entre els 2,00 i els 3,44 metres, quant a llargària oscil·len entre els 2,00 i el 3,20 metres. Per altra banda, el rectangle de la paret del rebot pot tindre una amplària entre els 2,00 i el 3,13 metres, i en el cas de l'altura entre 1,60 i 3'03 metres (Vilalta, 1986).

1.1.2.- Els tamborins.

Amb forma de tascó, es troben situats als reclaus de les parets del rebot amb la canxa, oscil·lant les seues dimensions entre 25 i 30 cm de costat, i els materials més utilitzats són: Llosa de batet o marbre sense polir.

A la paret del rest ocupa tota la seua longitud, mentre que a la part del "dau" sols ocupa el rectangle del dau

1.1.3.- Els rebots.

Aquests són els paraments frontals que delimiten el terreny de joc, un a la part del dau i l'altre a la del rest; als trinquets on desapareix la galeria del rest, augmenta l'altura, per exemple al trinquet de Piles o el de Vila-real

Les parets tenen que ser totalment llises, perquè la pilota no enganye i surti malament del rebot. En el cas que les parets del rebot siguin de vidre, seran d'un material fort, per a evitar que es pugui trencar, a més, s'ha de procurar que la pilota no surti massa ràpid de la paret. Els vidres que puguin ser assolits per impactes de pilotes seran laminats, resistent a impactes, a l'exterior es protegiran de trencament per vandalisme.

Pel que fa a la percepció del joc, el color del trinquet ha de permetre una fàcil visió de la pilota, el més recomanable és el blanc, ja que les pilotes són artesanes i de color obscur. Per a la televisió, l'ideal seria que el color del trinquet fora blau o verd, però segons els jugadors els dificulta en la visió.

1.1.4.- La corda i la pedra.

En la modalitat d'escala i corda, la corda és l'element que divideix el trinquet en dos, es col·loca a l'altura del tres i mig. Normalment sol estar a 1,9 metres d'altura, però pot variar fins als 2 metres com a màxim i el 1,75 com a mínim.

Pel que fa a la pedra, aquesta es queda darrere de la corda a un metre de l'escala i es d'on s'efectua la ferida

1.1.5.- L'escala.

L'escala ha de estar adossada a una de les parets laterals, estarà composta per quatre graons, el primer dels quals serà d'una altura superior a la dels altres i sempre amb una lleugera pendent, dirigida a la llosa per assegurar la caiguda de la pilota.

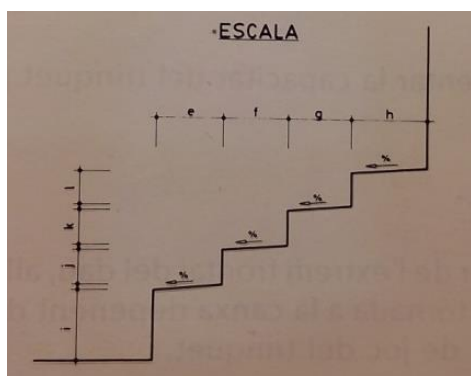

Figura 8: Característiques de l'escala

Font: Vilalta (1986)

L'escala és un dels elements més importants, ja que aquesta influeix molt en el joc. És per això, que s'ha de tindre molt de mirament. Les seues mides es poden comprendre entre:

Taula 11: Quadre de dimensions

		MÀXIMA	MITJA	MÍNIMA
mf02Amplària	C	3,65	2,71	1,72
Pendent	%	7,22	5,58	3,94
1º ESCALÓ	ALT	0,82	0,73	0,60
	AMPLE	0,79	0,62	0,50
2º i 3º ESCALÓ	ALT j/f	0,55 / 0,75	0,33 / 0,61	0,28 / 0,45
	AMPLE k/g	0,55 / 0,93	0,33 / 0,63	0,25 / 0,45
4º ESCALÓ	ALT	0,55	0,34	0,27
	AMPLE h	1,45	0,89	0,48

Font: (Vilalta, 1986)

1.1.6.- La muralla.

La muralla és la zona del trinet on es desenvolupa la major part del joc, ha de tindre un acabat superficial uniforme, dur i massís, amb el menor nombre possible de juntes. Haurà de suportar sense cap deteriorament l'impacte de les pilotes (Vilalta, 1986).

1.1.7.- El paviment.

El paviment esportiu serà d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment. Per la zona de baix del paviment no ha d' de passar ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc. per evitar danys en la canxa. Ha d'estar sempre net a l'hora de jugar, ja que el jugador no s'ha de esvarar quan vaja a colpejar. El paviments més comú i més recomanable és el de terratzo. El de pedra calcària també és prou comú i s'accepta, però el de formigó polit com és el cas del de Villanueva de Castellón no és recomanable.

6.2.1.3.- Il·luminació.

1.1.1.- Il·luminació natural.

La pista del trinet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc. La llum natural és la ideal, sempre que l'orientació del trinet siga la correcta. Però malauradament les partides s'allarguen i és necessària l'artificial. L'orientació de l'eix principal de la canxa quan s'il·lumina per façana serà est-oest.

1.1.2.- Il·luminació artificial.

En el cas de la llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla. Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeca enlluernaments. Aquesta llum serà uniforme i no enlluernarà la visió dels jugadors ni dels espectadors. Complirà la norma UNE-EN 12193 "Il·luminació d'instal·lacions esportives" i disposarà de 2 nivells d'il·luminació per a tot el trinet. Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota. A més el trinet ha d'estar dotat d'enllumenat d'emergència i senyalització.

6.2.1.4.- Espais annexes a la canxa de joc.

1.1.1.- Les grades.

Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m. Hi ha diferents zones perquè l'espectador pugui veure la partida, entre elles estan:

- L'escala: És on s'asseuen la majoria d'espectadors, a partir del segon graó. A més en l'últim, es poden incloure bancs o cadires extra, si l'espai ho permet. En el cas d'escala i corda soles es poden asseure a la dreta de l'escala, ja que a la part esquerra es produeix la ferida. En el cas del raspall està permès en tota.
- La galeria llarga: Està situada al llarg del trinquet, per dalt de la paret lateral. Amb la finalitat d'augmentar la capacitat d'espectadors poden haver-ne dos, una a cada costat, però és recomanable que estiga a la part de l'escala, perquè així no intervinga en el joc.
- La galeria del dau: Situada a la part superior de l'extrem frontal del dau, allí van a parar gran quantitat de pilotes, però, a més a més serveix de lloc per als espectadors. Depenent del trinquet que siga, cabran més o menys aficionats.

Figura 9: Galeria del dau i galeries llargues

- La galeria del rest: Igual que amb el dau però a la part contrària, normalment a aquesta no hi arriben tantes pilotes, sobretot perquè en el raspall està prohibit.
- Les llotgetes: A banda de servir d'espai per a fer quinze serveix per a refugiar a uns pocs espectadors. La llotgeta que està protegida amb cristall, sol aprofitar per a albergar a la gent més major, i als aficionats amb diversitat funcional. A més està a peu de pista.
- Els bancs baix de la corda: En la zona de baix la corda s'hi col·loquen uns bancs perquè s'asseguin els espectadors. L'amplitud i el nombre són limitats pel propi joc. És una zona bastant perillosa i s'ha d'anar molt en compte. Sol gastar-se en partides de gran aflluència.

1.1.2.- Vestuaris

S'ha d'habilitar una àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un. Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural.

Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors. També s'haurà d'habilitar una zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se.

L'alçada recomanada de vestidors i lavabos serà de 2,80 m i l'alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc. serà de 2,60 m. Per a enfaixar-se i canviar-se de roba es col·locaran diferents taules i bancs fixos. Els bancs estaran subjectes als murs mitjançant esquadres o elements similars i sense potes per afavorir la neteja o seran de fàbrica. Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs, 2 Unitats/usuari a una alçada de 1,65 m i de 1,40 m. Els bancs i penjadors estaran constituïts per materials resistents a la humitat, els elements metàl·lics seran inoxidable o protegits de la corrosió. Es disposaran dos armaris col·lectius amb clau per equips en cada vestuari.

Es disposaran dutxes en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors de les dutxes seran antivandàlics i tindran pulsadors temporitzats (30 s) .

Els lavabos no tindran peu, es col·locaran sobre taulells resistents a l'aigua, suspesos de la paret mitjançant esquadres o elements similars. Sobre els lavabos es disposaran espills antivandàlics. Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.

Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional. A la zona de canvi de roba es disposarà la barra de suport sobre bancs.

Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior i tindran mecanismes de retorn.

1.1.3.- Accessos.

Els accessos al trinet han de permetre la circulació diferenciada dels espectadors, que hauran de ser conduïts als seus respectius seients, i dels jugadors, que han de ser conduïts a la zona de vestuaris i a la pista de joc. En la mesura possible, és desitjable que les dues circulacions no es creuen ni interfereixen, per tal de respectar el sistema de circulació.

L'accés a la canxa de joc serà des dels vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se. A part dels jugadors, sols poden xafar el paviment de la canxa els marxadors i l'home de bo.

Ha d'haver una zona accessible per a persones amb diversitat funcional, és a dir l'entrada ha d'estar lliure de barreres arquitectòniques, o comptar amb una rampa per a aquests.

1.1.4.- El marcador.

El marcador pot ser de tipus normal o electrònic. Sol col·locar-se damunt de la galeria del rest. Com a mínim n'hi ha d'haver un, però és aconsellable tindre'n dos, perquè tots els espectadors puguin veure el resultat. En cas d'haver un segon marcador es col·locaria també a la part del rest, però a la paret, a l'altura de l'escala.

Figura 10: Marcador electrònic i marcador secundari

6.2.1.5.- Publicitat.

1.1.1.- Disseny dels anuncis i ubicació de la publicitat.

Amb la finalitat de no distraure d'atenció del públic ni la dels jugadors i de no interferir en la visió de la pilota, s'han de normalitzar les dimensions, les formes i els colors de la publicitat que hi està present a les muralles i frontis del trinquet.

Es proposa que la publicitat s'ubique en diferents parts del trinquet, sempre que no moleste al jugador. El millor lloc per a ubicar-la és a la muralla i als dos frontis, ja que és prou visible i al mateix moment no molesta al pilotari. Han d'estar ben apegades per què sinó a mitat d'una partida es poden soltar i afectar així en el mateix joc.

6.3.- ANÀLISI DE TRINQUETS

A continuació, amb la proposta ja elaborada, tractaré d'analitzar dos trinquets que baix el meu punt de vista són molt diferents, un és pràcticament nou, mentre que l'altre és antic.

6.3.1.- Anàlisi del trinquet nou d'Oliva.

A la ciutat d'Oliva, al igual que a molts pobles de La Safor, la pilota valenciana i el raspall en concret es viu amb molta intensament. Oliva, ja disposava d'un altre trinquet, un que tracta del 1915, però com és normal no tenia les millors condicions a causa del deteriorament. Per l'afluència d'espectadors i d'aficionats es proposà fer un altre trinquet, el Trinquet nou d'Oliva. Aquest, va obrir les seues portes el 21 d'Agost del 2015, data que es quedarà gravada en la ment de tots els aficionats d'Oliva. A més, aquest trinquet està considerat com un dels més nous i moderns de l'actualitat (Mata, 2015).

Figura 11: Trinquet d'Oliva, vista exterior

6.3.1.1.- Criteris bàsics de construcció.

Taula 12: Criteris bàsics de construcció

	Compleix (Si – No)	Observacions
Està situat dins o prop d'algun complex esportiu	Si	El trinet d'Oliva està en la zona del poliesportiu, justament al costat del camp de futbol
Està prop de centres docents	Si	A menys de 500 metres hi ha una escola
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)	Si	Compta amb un carril per a vianants i per a bicis, a més de la carretera
Compta amb pàrquing propi	Si	Junt amb el del camp de futbol
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible	Si	Està orientada en l'eix E-O, ja que és una instal·lació coberta
Capacitat d'aforament superior a 500 persones	Si	
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones	Si	És un dels trinquets amb major capacitat per a espectadors

Font: Pròpia

6.3.1.2.- Vestíbuls, control, recepció i circulacions.

Taula 13: Característiques dels vestíbuls, control, recepció i circulacions

	Compleix (Si – No)	Observacions
Hi ha dos, o més portes d'emergència	Si	Hi ha varies eixides d'emergència col·locades en distints punts
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles	Si	
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior	Si	
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació	Si	Ací es on sol estar la gent abans d'entrar i on estan anunciades les partides dels altres trinquets
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i	Si	Està diferenciat, però molts aficionats no li donen importància

per a espectadors		
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic	Si	Hi han d'homes i de dones
El vestíbul disposarà de llum natural , artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C	Si/No	Rep la llum natural, però la climatització no està controlada
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	No	Sols hi ha telèfon públic en la consergeria del poliesportiu
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m	Si	
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.	Si	Està considerat un dels trinquets amb més alçada
Enllumenat d'emergència i senyalització	Si	

Font: Pròpia

6.3.1.3.- Espai esportiu - Canxa de joc.

Taula 14: Característiques de l'espai de joc

	Compleix (Si – No)	Observacions
Els diferents elements del trinet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.	No	A la muralla, a l'altura del nº 5 hi ha una porta de seguretat, que de vegades influeix en el joc.
No hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)	Si	Els que hi han, tenen a vore en la característica del joc o dels elements
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada	Si	
Les dimensions de les diferents parts del trinet estaran compreses dins de les reglamentaries	Si	En quant a les dimensions generals del trinet són: 57,44 m de llargària x 10,15 d'amplària
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries	Si	Sobre no jugar-se a la modalitat d'escala i corda, compleix amb les mesures
El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o	Si	En aquest cas és de terratzo, però no està prou polit i de vegades s'esvara. Podria millorar-se molt més si es polira el

pedra calcària		paviment.
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment	Si	
Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.	Si	
La pista del trinet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.	Si	Gràcies a la correcta orientació no es produeixen enlluernaments
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contrària de la muralla..	Si	Hi ha llums a les dos muralles, sols es gasten les de la muralla dreta
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments	Si	
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.	Si	
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades	Si	Hi ha una tela metàl·lica baix del sostre
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes	Si	Una de les peculiaritats d'aquest trinet és la muralla de l'escala, ja que és de vidre de seguretat, per a que els aficionats puguin gaudir de la partida i no tinguen que estar tant pendents d'emportar-se una pilotada
El trinet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.	Si	

Font: Pròpia

6.3.1.4.- *Espais annexes a la canxa de joc; Grades, vestuaris, accessos.*

Taula 15: Grades, Vestuaris i accessos

	Compleix (Si – No)	Observacions
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic	Si	En aquest cas és electrònic i està situat dalt de la galeria del rest
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m	Si	Llevat dels reservats per a persones amb diversitat funcional
Bancs extra a l'escala	Si	Sols es posen en les partides de gran afluència
Compta amb galeria llarga	Si/No	No es considera galeria llarga, però té la muralla de l'escala de vidre, aleshores els espectadors s'asseuen darrere d'aquesta
Llotgeta amb cristall protector	Si	Alguns aficionats amb discapacitat física solen asseure en eixa zona
Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors	No	No hi ha capacitat per a tants
Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors	No	No hi ha capacitat per a tants
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.	No	Sols hi ha un vestidor, és masculí, però sí que té capacitat per a 6 persones
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural	Si	Hi ha finestres que donen a l'exterior
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.	Si	És dels pocs trinquets que ho compleix
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se	Si/No	Hi ha una zona, però no hi ha farmaciola
Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	Si	Els bancs no són fixos
Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs	Si	A més, també compten amb taquilles
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3 usuaris. Els ruixadors antivandàlics,	Si/No	Sí que disposa de dutxes suficients, però els ruixadors no són antivandàlics, i no compten amb polsadors temporitzats

amb polsadors temporitzats (30 s)		
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.	Si	
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.	Si	Reservats i ben senyalitzats
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior	Si	
Es respecta el sistema de circulació	Si/No	Es respecta molt més que a qualsevol altre trinquet, però així i tot no és suficient. La gent no està conscienciada
L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.	Si	
Publicitat ben col·locada	Si	Tant a la muralla com als frontis, sense perjudicar en la visió ni en el joc.

Font: Pròpia

Figura 12: Trinquet d'Oliva, visió interior des de la llotja de dalt

6.3.2.- Anàlisi del trinet de Genovés.

Corrien els anys 60 del segle XX quan Arturo, un empresari i veí del poble de Genovés va decidir construir la instal·lació del trinet. El trinet del tio Arturo era un trinet modest, res a vore amb el que hi ha ara mateix. Aquell trinet sempre estava obert a tota hora, cosa que tingué molt a vore en l'aparició de grans jugadors en eixa època, tot un planter que ha donat dies de glòria a un esport com la pilota valenciana (Sarasol, 2013, p. 22).

Des de la construcció del trinet de Genovés, fins ara a l'actualitat, han passat moltes coses. El trinet passà de ser descobert a ser cobert, es renovà el sostre, després es perfeccionà l'enllumenat, construïren un palquet, es modernitzaren els vestuaris, es canvià l'escala i les galeries, més avant es pintà de blau i les parets frontals passaren a ser de cristall per a les retransmissions televisives (Cerdà i Mascarell, 2009). Ja per últim, des de fa un parell d'anys, l'han tornat a pintar de blanc ja que els jugadors del poble el preferien així. Tot i haver fet tant de canvi, aquest trinet segueix tenint molts problemes en quant a construcció i acceptació de la normativa.

Figura 13: Trinet de Genovés; vista exterior, entrada des del bar

6.3.2.1.- Criteris bàsics de construcció.

Taula 16: Criteris bàsics de construcció

	Compleix (Si – No)	Observacions
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu	No	Està situat al centre del poble, al carrer Trinqueter Arturo Bataller
Està prop de centres docents	Si	A menys d'1 kilòmetre
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)	Si	
Compta amb pàrquing propi	No	Els automòbils solen aparcar en el carrer, on troben lloc, sempre hi ha problemes d'aparcament ja que es plena de seguida
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible	No	Està orientada en l'eix N-S, i la seua correcta orientació és la de E-O, ja que és un trinquet cobert
Capacitat d'aforament superior a 500 persones	Si	
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones	No	El seu aforament màxim està al voltant dels 800

Font: Pròpia

6.3.2.2.- Vestíbuls, control, recepció i circulacions.

Taula 17: Característiques dels vestíbuls, control, recepció i circulacions

	Compleix (Si – No)	Observacions
Hi ha dos, o més portes d'emergència	Si	En l'última reforma que es va fer, les van millorar
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles	Si	Hi ha portes que donen al bar i al museu de la pilota, ja que ambdós tenen accés al trinquet.
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior	Si/No	Hi ha algunes que sí que estan correctes, però hi ha altres que no
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a	No	Al estar el bar, no es disposa de zona de vestíbul.

tauler d'anuncis i informació		
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors	Si	Quasi mai fan cas, ja que no respecten les circulacions
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic	No	Els lavabos són els del bar, però que a la mateixa hora formen part del trinet. A més hi ha un reservat per a persones amb discapacitat.
El vestíbul disposarà de llum natural, artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C	No	
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	No	
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m	Si	Hi ha un corredor que dona la entrada al trinet que compleix amb les mesures
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.	Si	Així i tot, és considerat un dels trinquets més baixets.
Enllumenat d'emergència i senyalització	Si	

Font: Pròpia

6.3.2.3.- Espai esportiu – Canxa de joc.

Taula 18: Característiques de l'espai de joc

	Compleix (Si – No)	Observacions
Els diferents elements del trinet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.	Si	En la última reforma es milloraren moltes parts del trinet que estaven malament
No hi han elements salients (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)	No	A l'altura del nº 4, hi ha un salient a la part de la careta. Aquest ha influït alguna vegada en el joc, a més de ser un perill per al jugador
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada	Si	
Les dimensions de les diferents parts del trinet	Si	Pel que fa a les dimensions del trinet són 54,00 m de llargària x 9,50 m d'amplària

estaran compreses dins de les reglamentaries		
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries	Si	Al jugar-se moltes partides d'escala i corda és imprescindible tindre les mesures correctes, per així no influir en el joc
El paviment utilitzat en la canxa de joc és terrazo o pedra calcària	Si	En aquest cas és de pedra calcària. És un paviment molt lent, però molt noble al mateix temps.
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment	Si	
Per la zona de baix del paviment no passa ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.	Si	
La pista del trinquet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.	Si	Hi ha vegades que es produeixen enlluernaments, degut a la mala orientació de la instal·lació
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..	Si/No	Hi ha enllumenat a les dues parts laterals, tant a l'esquerra com a la dreta.
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments	No	Són molt pobres, i moltes vegades produeixen enlluernament. Al ser un trinquet baixet les llums estan massa prop, i això dificulta en la visió de joc.
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.	Si	Tant les de la part dreta, com les de l'esquerra estan ben protegides
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades	Si	Hi ha una tela metàl·lica baix del sostre fort
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes	Si	La paret del dau és de cristall, però està ben reforçat
El trinquet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.	Si	A més, compta amb aire condicionat.
L'accés a la canxa de joc	No	Per arribar als vestuaris tens que passar per la canxa de joc

serà des de els vestuaris,
de manera que l'entrada
es produirà després
d'enfaixar-se i calçar-se.

Font: Pròpia

6.3.2.4.- Espais annexes a la canxa de joc; Grades, vestuaris, accessos.

Taula 19: Grades, vestuaris, accessos

	Compleix (Si – No)	Observacions
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic	Si	Compta amb els dos, el electrònic situat a la galeria del dau, i el secundari a l'escala a la part del rest.
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m	Si	En l'escala estan els seients numerats i separats com marca el reglament
Bancs extra a l'escala	No	
Compta amb galeria llarga	Si	Amb capacitat per a 100 espectadors
Llotgeta amb cristall protector	No	La llotgeta es de pedra, per això els que s'asseuen allí, han d'anar amb compte
Galeria del dau amb capacitat superior a 100 espectadors	No	És una galeria molt petita
Galeria del rest amb capacitat superior a 100 espectadors	No	És una galeria molt petita
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.	Si	Hi ha dos vestidors, un dalt i un a la part de baix
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural	No	
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.	Si/No	Un està a peu de pista, però l'altre està col·locat en la planta segon
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se	No	No compten ni amb una zona, ni amb farmaciola

Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	Si/No	Hi ha taules en els dos vestuaris, però en el cas dels bancs, sols hi ha fixos en el vestuari de dalt, ja que en el de baix són cadires
Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs, 2 Unitats/usuari	Si	
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)	Si/No	Si que disposa de dutxes suficients, però els ruixadors no són antivandàlics, i no compten amb polsadors temporitzats
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.	Si	
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.	No	Sols hi ha un lavabo per a persones amb diversitat funcional, però no està situat a la zona de vestuaris. És més, a la zona de vestuaris no pot accedir ninguna cadira de rodes ja que les dimensions no ho permet
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior	Si	
Es respecta el sistema de circulació	No	La gent no està consciencià i no fa cas de les circulacions
Publicitat ben col·locada	Si	Tant a les muralles com al frontis, sense afectar la visió del joc o interferir en aquest

Font: Pròpia

Figura 14: Trinquet de Genovés, vista interior

6.3.3.- Discussió de l'anàlisi del trinquet nou d'Oliva.

Pel que respecta a la instal·lació d'Oliva, es pot comprovar que està dotat amb unes excel·lents condicions, que fan d'aquest un trinquet quasi perfecte, ja que s'apropen molt al que diu la normativa específica elaborada anteriorment. El ser una instal·lació pràcticament nova i l'haver participat en aquesta construcció tant tècnics qualificats, com jugadors professionals, com altres experts en l'àmbit de la pilota, possiblement hagen sigut la conseqüència de que aquest trinquet siga un dels millors en aquest moment, a més de ser un referent per a la pilota valenciana.

Sobre els aspectes que no compleix aquest trinquet cal destacar-hi:

- La falta d'un telèfon públic al vestíbul
- La falta d'un vestidor per al gènere femení
- Millora en les dutxes (nº, pulsador temporitzats...)

Per altra banda, aspectes com l'orientació, accessos, circulacions o espai de joc, el trinquet d'Oliva els compleix perfectament, sent un dels pocs trinquets existent que ho fa. Hui en dia, és pràcticament impensable, que una persona amb diversitat funcional no puga accedir-hi a una instal·lació pública per la seua pròpia ma, en aquest cas, no s'hi troba ninguna pega, des de la primera entrada a la instal·lació hi ha una rampa, i després, en el vestíbul, un ascensor per a pujar a la segon planta, i en cas que es vulga accedir a la zona de la llotgeta de baix, es pot fer per la part de darrere, ja que tampoc compta amb ninguna barrera arquitectònica. Cal dir que a Oliva, participen diferents esportistes amb discapacitat física, inscrits en la modalitat de raspall adaptat, entre ells està l'actual campió, Julio.

En resum, el trinquet d'Oliva podem dir que està en un magnífic estat, i que compleix quasi a la perfecció els aspectes tractats en la normativa elaborada.

6.3.4.- Discussió de l'anàlisi del trinquet de Genovés.

Pel que respecta a la instal·lació de Genovés, a diferència de la d'Oliva, presenta molts errors. Aquesta, no compleix la normativa en molts dels aspectes tractats. Entre aquests cal destacar-hi:

- La mala orientació del trinquet
- La falta de pàrquing
- Les nombroses barreres arquitectòniques per a les persones amb discapacitat
- La mala il·luminació, tant artificial com natural
- La falta d'una zona de vestíbul
- La mala ubicació, i la falta de ventilació natural en els vestuaris

El trinquet de Genovés s'ha restaurant varies vegades, i en totes les reformes s'han introduït noves millores, però mai les suficients, ja que sempre s'han deixat molt aspectes sense millorar, com és l'accés per a persones amb discapacitat física. Al trinquet de Genovés no pot accedir-hi ningun usuari amb cadira de rodes per la seua pròpia ma, ha de ser acompanyat per algú, ja que a l'entrada del bar es troba la primera barrera arquitectònica, un escaló, després hi ha totes les taules i cadires del bar que dificulten el pas fins al corredor, i per últim el pas a la llotgeta, dificultat per el tamborí, a causa d'estar junt a la porta.

7.- VALORACIÓ DE LA PROPOSTA

7.1.- VALORACIÓ DE LA NORMATIVA PER PART D'EXPERTS

Una vegada realitzada la meua proposta, aquesta ha sigut avaluada per diferents experts en instal·lacions esportives i pilota valenciana. Amb una escala de Likert del 1 al 5, sent el 1 el més baix, i el 5 el més alt, s'ha valorat l'adequació de la proposta.

En els annexes es mostren els resultats de la valoració. Els experts han sigut seleccionats per ser coneixedors d'aquest àmbit i per tindre un fàcil accés a ells. En la taula 20 s'observa qui són els avaluadors i quin perfil tenen:

Taula 20: Avaluadors de la proposta de normativa

AVALUADOR: Lluís Ramos i Santamaria

PERFIL: Tècnic de Pilota Valenciana Nivell 1. Professor Universitari especialitzat en Pilota Valenciana. Secretari del Club Pilotari Castelló i assessor per construir el trinquet Municipal de Castelló de la Plana.

OBSERVACIÓ SOBRE LA PROPOSTA: La normativa que es presenta és bàsica perquè hi ha moltes més consideracions més tècniques que cal tindre presents per garantir la construcció d'un trinquet amb bones prestacions.

AVALUADOR: Robert Tejero Pastor

PERFIL: Coordinador d'esports de l'Ajuntament de Genovés, preparador físic de pilotaris professionals.

OBSERVACIONS SOBRE LA PROPOSTA:

AVALUADOR: José Cabanes Corcera (Genovés II)

PERFIL: Jugador professional de pilota de l'empresa Val Net; Modalitat d'escala i corda.

OBSERVACIONS SOBRE LA PROPOSTA: Em sembla un sistema de classificació molt extens, que té en compte molts factors actuals que ajuden a una millor imatge del trinquet. En general em pareix una gran idea, i pense que hauria d'unificar-se les mesures, materials i altres elements per poder aconseguir un model estandaritzat de trinquet aprovat per tots els col·lectius de la pilota valenciana.

AVALUADOR: Sergio Navarro Masip

PERFIL: Llicenciat en C.A.F.E. i Jugador professional de pilota valenciana de l'empresa Val Net; Modalitat de raspall.

OBSERVACIONS SOBRE LA PROPOSTA:

Font: Pròpia

A la taula 20, es poden observar els diferents punts de vista que hi ha sobre la proposta de normativa entre Ramos i Genovés II. El primer conta que és una normativa prou bàsica i que hauria de profunditzar-se més, cal dir que Lluís es llicenciat en C.A.F.D i expert en instal·lacions. Per altra banda, Genovés II pensa que és una normativa molt extensa, que té en compte molts factors actuals que ajuden a una millor imatge del trinquet. Clarament la visió del jugador no és igual a la de l'expert en instal·lacions, però és important tindre diferents punts de vista.

7.2.- VALORACIÓ PRÒPIA DE LA NORMATIVA

A més de comptar amb la valoració dels quatre experts, és convenient realitzar una autoavaluació, per saber si podrien hi haure millores. A la taula 21, de creació pròpia s'observa l'autoavaluació.

Taula 21: Autoavaluació sobre la proposta de normativa

AUTOAVALUACIÓ		
NOM: JOSEP		
COGNOMS: LLOPIS CERDÀ		
Segons la normativa específica per a trinquets que has elaborat, contesta amb un SI o NO a les següents preguntes i justifica-les		
	SI / NO	JUSTIFICACIÓ
¿La proposta de normativa engloba aquells criteris bàsics de construcció d'instal·lacions?	SI	Almenys en els que es poden observar a la NIDE de camps xicotets, sales i pavellons i pilota basca.
¿Has profunditzat al màxim en els criteris de construcció?	No	Hi ha molts, per això he agafat els més importants, i que veig que estan més enfocats a la possible instal·lació del trinet.
¿La proposta ha sigut valorada per experts en l'àmbit de la pilota valenciana, coneixedors de la instal·lació del trinet?	Si	Per 4 experts que estan relacionats en el món de la pilota valenciana. Però caldria més valoracions de tècnics de la federació, gestors esportius, etc.
¿I valorada per experts en l'àmbit de la construcció de trinquets?	No	Haguera sigut bona idea comptar amb la supervisió d'algun arquitecte especialitzat en la construcció de trinquets, però no he tingut accés a ningú. Al de l'Ajuntament de Genovés li ho vaig proposar, però no podia dedicar-li temps.
¿La proposta de normativa resulta fàcil de contestar, per a l'anàlisi dels trinquets?	Si	Sols compta amb si compleix o no compleix els ítems indicats, i les observacions que pugen hi haure.
A l'hora d'elaborar la proposta de normativa, ¿s'ha pensat en les persones amb discapacitat física?	Si	Tota persona, té el dret a poder accedir a qualsevol instal·lació.
¿En la proposta de normativa s'ha tingut en compte la il·luminació i l'acústica de la instal·lació?	Si	Però d'una forma molt general, ja que en aquest àmbit no estic molt familiaritzat.
¿En la proposta de normativa s'han tingut en compte els espais annexes a la canxa de joc?	Si	Tant en les grades, com en els vestuaris, com en els accessos s'ha profunditzat molt.

8.- CONCLUSIONS I REFLEXIÓ FINAL

Gràcies a l'elaboració d'aquest treball, he pogut aprendre molt sobre la pilota valenciana, en concret sobre les seues instal·lacions. Tota la recerca d'informació que he realitzat, m'ha servit de gran ajuda per aprendre i per a introduir-ho en el treball. El museu de la pilota de Genovés, ha intervingut amb aquest, facilitant-me llibres, articles i fotografies que no es troben a quasi ningun lloc.

Les diferents classificacions que he realitzat sobre els trinquets de la Comunitat Valenciana, m'han ajudat a conèixer els pobles i comarques que compten amb instal·lacions específiques de pilota valenciana, ja que abans de començar el treball no comptava en que n'hi hauria tantes. També m'ha cridat l'atenció, que algunes comarques que antigament comptaven amb trinquets, actualment no ho facen. Pel que respecta a la normativa específica per a trinquets, no pensava que seria tant difícil d'elaborar, però degut a la poca informació que hi ha sobre seguretat i accessos als trinquets m'ha costat molt de fer. Per altra banda, al completar l'anàlisi del trinet d'Oliva, m'he adonat de que està perfectament construït, tot i no haver comptat amb una normativa específica, ja que respecta els criteris bàsics de construcció, accessos, supressió de barreres arquitectòniques, etc.

En conclusió, ha sigut una molt bona experiència l'haver realitzat aquest tipus de treball, i m'agradaria que no es quedés tancat en clau dins d'un calaix, que pugui servir per a conscienciar a les autoritats i a la Federació de Pilota Valenciana, al igual que a tots, que la pilota valenciana necessita i es mereix una normativa específica per a trinquets.

9.- LIMITACIONS I PROPOSTES DE TREBALLS FUTURS

L'elaboració d'aquest treball, m'ha fet pensar molt en les altres instal·lacions específiques de pilota valenciana. Com ja sabem, no existeix sols el trinquet, hi ha d'altres com la canxa de pilota, el frontó valencià o el carrer artificial, aquestes també necessiten d'una classificació, ja que actualment hi ha moltes a la nostra Comunitat. A pobles com Quatretonda, Otos o Bèlgida, ja compten amb carrers artificials .

En un treball futur, com podria ser el TFM de gestió, m'agradaria fer una classificació de les diferents instal·lacions, fer-ne una molt completa i molt extensa, per a que la gent sàpiga les instal·lacions que hi ha a la nostra comunitat, tant carrers artificials, com frontons valencians com canxes de pilota. També seria bona idea realitzar una recerca per les comarques on es practica la pilota valenciana, en concret cada modalitat i el saber la tradició que tenen.

Per altra banda, les limitacions de la proposta són diverses, degut al curt termini d'elaboració de TFG i per les característiques d'aquest, però a continuació expose les limitacions i com es podrien millorar.

1. Sols s'han fet quatre valoracions de la proposta i caldrien més. Seria molt interessant entrevistar a Victor Iñurria, expresident de la Federació.
2. Profunditzar més en la normativa.
3. Analitzar el sistema de pilota al País Basc.
4. La Federació de Pilota Valenciana, cobra una llicència per instal·lacions esportives, catalogant-les si són de primera o de segona i no segueixen ningun criteri especificat, tant sols si fan partides professionals de forma regular o no, per tant, seria adient que aquesta proposta elaborada junt a la federació, fora la base per a valorar la categoria del trinquet i així poder fer una avaluació més exacta

10.- REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Cerdà, P., i Mascarell, P. (2009). *La revolució va de bo*. València: PUV.

Consejo Superior de Deportes. (2006). *Instal·lacions Esportives de la Comunitat Valenciana*. Recuperat a partir de <http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/inst-dep/censo/publicaciones-censo-2005-valencia.pdf>

Consejo Superior de Deportes. (2009). Normativa de instalaciones deportivas de pelota vasca [Portal del CSD]. Recuperat a partir de http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/inst-dep/nidepv/Fronton54m_Cubierto/F54-MEMORIA.pdf

Consejo Superior de Deportes. (2015). Condiciones de Diseño. Características y Funcionalidad de Salas y Pabellones [Portal del CSD]. Recuperat a partir de <http://www.csd.gob.es/csd/instalaciones/politicas-publicas-de-ordenacion/actuaciones-en-el-ambito-tecnico/1normasNIDE/02nide1/03NormProyCamPq/salas-y-pabellones/7-condiciones-de-diseno-caracteristicas-y-funcionalidad-de-salas-y-pabellones/>

Federació de Pilota Valenciana. (2011). *Instal·lacions*. Recuperat a partir de <http://fedpival.es/instalacions>

Garcia, G., i Llopis, F. (1991). *Vocabulari del joc de pilota*. València: Gràfiques Colomar, SA, d'Oliva.

Generalitat Valenciana. Ley 1/1998, de 5 de mayo, de Accesibilidad y Supresión de Barreras Arquitectónicas, Urbanísticas y de la Comunicación., Pub. L. No. 1/1998 § I Disposiciones generales (1998). Recuperat a partir de <http://www.boe.es/boe/dias/1998/06/09/pdfs/A18972-18982.pdf>

Generalitat Valenciana. Ley 14/2010, de 3 de diciembre, de la Generalitat, de Espectáculos Públicos, Actividades Recreativas y Establecimientos Público, Pub. L. No. 14§ I. Disposiciones generales (2010). Recuperat a partir de http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/va-l14-2010.t1.html

Gobierno de España. Ley 38/1999 de 5 de noviembre, de Ordenación de la Edificación (LOE)., Pub. L. No. 266 (2000). Recuperat a partir de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1999-21567>

Llopis, F. (1999). *El joc de pilota valenciana* (Segona edició). València: Carena Editors.

López, A. (1984). *La pilota valenciana*. Paterna: Gràfiques Alcañiz.

Martínez, J. A. (2012). *Anàlisi dels factors de rendiment en pilota valenciana: una proposta per a l'educació superior*. Universitat d'Alacant, Alacant. Recuperat a partir de http://www.pilotaveu.com/documents/tesi_jose_antonio_martinez.pdf

Mata, J. (2015). El Nou Trinquet d'Oliva ja és una realitat. *Pilotaveu*. Recuperat a partir de <http://www.pilotaveu.com/article/8789/el-nou-trinquet-doliva-es-ja-una-realitat1>

Millo, L. (1976). *El Trinquet*. València: Prometeo.

Ministerio de Fomento. (2015). Código técnico de la edificación. Recuperat a partir de <http://www.codigotecnico.org/index.php/menu-que-cte/menu-presentacion>

Mollà, T. (1994). *El Genovés* (1ª edició: desembre 1994). València: TÀNDEM EDICIONS.

Montaner, A. M. (2010). *Estudio de los trinquetes de pilota valenciana, según criterios epidemiológicos, de opinión y biomecánicos*. Universitat de València, València.

Montaner, A. M., Montaner, C., Pérez, P., Carrasco, V., i Llana, S. (2011). Application of the discussion groups and initial phases of the qfd methodology to the study of valencian ball trinquetes. *Journal of Human Sport & Exercise*, 6(4), 629-638.

Parra, C. (2016). El raspall: l'essència de la pilota. En *LA PILOTA VALENCIANA Pràctica, ciència i codi*. València: Universitat de València.

Pilota veu. (2016). Agenda [diari digital]. Recuperat a partir de <http://www.pilotaveu.com/agenda>

Ramos, L. (2016). Similituds i diferències de les modalitats de pilota segons la praxeologia. En *LA PILOTA VALENCIANA Pràctica, ciència i codi*. València: Universitat de València.

Santandreu, R. (2015). Instal·lacions [diari digital]. Recuperat a partir de <http://www.pilotaveu.com/pagina-estatica/installacions>

Santandreu, R., i Martínez, J. A. (2015). Modalitats [diari digital]. Recuperat a partir de <http://www.pilotaveu.com/pagina-estatica/modalitats>

Sarasol, D. (2013, febrer 6). El tio Arturo. *Levante*.

Vilalta, S. (1986). *Estudi tipològic i catàleg dels trinquets*. València: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

11.- ANNEXES

ANNEXE 1.- PLANTILLA UTILITZADA PER A LES VALORACIONS

La plantilla utilitzada per avaluar la proposta de normativa específica per a trinquets és la següent:

Avalua aquesta escala de Likert de l'1 al 5, sent el 1 el més baix i el 5 el més alt, si aquests ítems són adequats per a la normativa

Taula 22: Plantilla per a la valoració de la proposta

NORMATIVA ESPECÍFICA PER A TRINQUETS					
ÍTEMS	1	2	3	4	5
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu					
Està prop de centres docents					
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)					
Compta amb pàrquing propi					
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible					
Capacitat d'aforament superior a 500 persones					
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones					
Hi ha dos, o més portes d'emergència					
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles					
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior					
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació					
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors					
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic					
El vestíbul disposarà de llum natural, artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C					
El vestíbul comptarà amb telèfon públic					
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m					
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.					
Enllumenat d'emergència i senyalització					
Els diferents elements del trinquet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.					
Hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)					

Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada

Les dimensions de les diferents parts del trinquet estaran compreses dins de les reglamentaries

La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries

El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària

El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment

Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.

La pista del trinquet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.

La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..

Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments

Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.

No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades

Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes

El trinquet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.

El marcador pot ser de tipus normal o electrònic

Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m

Bancs extra a l'escala

Compta amb galeria llarga

Llotgeta amb cristall protector

Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors

Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors

Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.

Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural

Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.

Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que pugui produir-se

Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos

Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs

Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)

Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.

Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.

Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior

Es respecta el sistema de circulació

L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.

Publicitat ben col·locada

OBSERVACIONS:

MILLORES:

Font: Pròpia

ANNEXE 2.- RESULTATS DE LES VALORACIONS DELS EXPERTS

AVALUADOR: Lluís Ramos i Santamaria

PERFIL: Tècnic de Pilota Valenciana Nivell 1. Professor Universitari especialitzat en Pilota Valenciana. Secretari del Club Pilotari Castelló i assessor per construir el trinquet Municipal de Castelló de la Plana.

Avalua aquesta escala de Likert de l'1 al 5, sent el 1 el més baix i el 5 el més alt, si aquests ítems són adequats per a la normativa.

Taula 23: Valoració Lluís Ramos

NORMATIVA ESPECÍFICA PER A TRINQUETS					
ÍTEMS	1	2	3	4	5
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu		X			
Està prop de centres docents					X
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)					X
Compta amb pàrquing propi			X		
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible					X
Capacitat d'aforament superior a 500 persones			X		
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones			X		
Hi ha dos, o més portes d'emergència					X
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles					X
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior					X
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació				X	
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors				X	

Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic		X
El vestíbul disposarà de llum natural , artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C	X	
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	X	
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m		X
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.		X
Enllumenat d'emergència i senyalització		X
Els diferents elements del trinet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.		X
No hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)		X
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada		X
Les dimensions de les diferents parts del trinet estaran compreses dins de les reglamentaries		X
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries		X
El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària		X
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment		X
Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.		X
La pista del trinet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.		x
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..		X
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments		X
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.		X
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades	X	
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes		X
El trinet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.		X
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic	X	
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m		X
Bancs extra a l'escala		X
Compta amb galeria llarga	X	
Llotgeta amb cristall protector		X
Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors		X
Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors		X
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.		X
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural		X
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinet, de manera que no hi haja		X

interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.	
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se	X
Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	X
Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs	X
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb pulsadors temporitzats (30 s)	X
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.	X
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.	X
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior	X
Es respecta el sistema de circulació	X
L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.	X
Publicitat ben col·locada	X

OBSERVACIONS:

La normativa que es presenta és bàsica perquè hi ha moltes més consideracions més tècniques que cal tindre presents per garantir la construcció d'un trinquet amb bones prestacions.

MILLORES:

1. Magatzem per material (a peu de pista), despatx per al club i sala específica per arreglar-se les mans.
2. Trinquet condicionat per poder gravar les partides. Endolls al centre de la pista i rebots. Zona per ubicar càmeres, etc.
3. Il·luminació amb al menys 60 focus de 500 watts. És important l'angle i l'orientació per no molestar al jugador en els colps per dalt. Zona del dau i rebot amb focus també a la muralla llarga. Les galeries han d'estar molt il·luminades amb al menys 4 focus per no perdre les pilotes altes.
4. La polida del pis és molt important i dependrà de la modalitat preferent. Doncs ha de permetre no relliscar i faltar-se però no pot ser aspre (frena la pilota, més lesions, crema al caure, etc.)
5. Important juntes de dilatació al sol del trinquet. En el centre (4,5), als dos laterals i els rebots.
6. La tela metàl·lica i els cables de tensió han de anar a favor del joc, al llarg. Cal també que estiga molt tensa i en els laterals s'incline a favor de la canxa. Els tensors han d'estar com a mínim a 50 cm del sostre i sustentada en l'aire per a que no puga colpejar en cap obstacle.
7. L'ordre de construcció de cada element del trinquet és primordial, ficant el pis en últim lloc per no esquarterar al ficar màquines pesades.
8. El cantó de l'escala ha de ser viu però no tallant (no rematar).
9. Altura del trinquet com a mínim 12 metres del pis a la tela metàl·lica.
10. Cal porta gran per accedir a pista on pot entrar una grua per fer reparacions.
11. Els frontons han de tindre una inclinació cal arrere per afavorir el rebot.
12. Pensar en altres usos de la instal·lació com pista poliesportiva.
13. Tots els elements del trinquet, seient i altres han de ser blancs.

Avalua aquesta escala de Likert de l'1 al 5, sent el 1 el més baix i el 5 el més alt, si aquests ítems són adequats per a la normativa

AVALUADOR: Robert Tejero Pastor

PERFIL: Coordinador d'esports de l'Ajuntament de Genovés, preparador físic de pilotaris professionals.

Taula 24: Valoració de Robert Tejero

NORMATIVA ESPECÍFICA PER A TRINQUETS					
ÍTEMS	1	2	3	4	5
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu	X				
Està prop de centres docents		X			
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)		X			
Compta amb pàrquing propi	X				
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible			X		
Capacitat d'aforament superior a 500 persones			X		
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones	X				
Hi ha dos, o més, portes d'emergència				X	
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles					X
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior				X	
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació	X				
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors				X	
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic			X		
El vestíbul disposarà de llum natural, artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C		X			
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	X				
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m					X
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, il·luminària, conducte d'instal·lacions, etc.				X	
Enllumenat d'emergència i senyalització			X		
Els diferents elements del trinquet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.				X	
Hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)		X			
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada					X
Les dimensions de les diferents parts del trinquet estaran compreses dins de les reglamentaries					X
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries					X

El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària		X
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment		X
Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.		X
La pista del trinet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.		X
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..		X
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments		X
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.		X
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades		X
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes		X
El trinet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.		X
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic		X
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m		X
Bancs extra a l'escala	X	
Compta amb galeria llarga		X
Llotgeta amb cristall protector	X	
Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.	X	
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural	X	
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.		X
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se	X	
Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	X	
Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs	X	
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)		X
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.	X	
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.	X	
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior		X
Es respecta el sistema de circulació		X
L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.		X
Publicitat ben col·locada		X

OBSERVACIONS:

Ninguna

MILLORES:

Ninguna

AVALUADOR: Jose cabanes i Corcera, “Genovés II”

PERFIL: Jugador professional de pilota valenciana en l’empresa Val Net; Modalitat d’escala i corda.

Avalua aquesta escala de Likert de l’1 al 5, sent el 1 el més baix i el 5 el més alt, si aquests ítems són adequats per a la normativa

Taula 25: Valoració, Genovés II

NORMATIVA ESPECÍFICA PER A TRINQUETS					
ÍTEMS	1	2	3	4	5
Està situat dins o prop d’algun complexe esportiu					X
Està prop de centres docents					X
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)					X
Compta amb pàrquing propi					X
L’orientació de la instal·lació, és la més correcta possible				X	
Capacitat d’aforament superior a 500 persones			X		
Capacitat d’aforament superior a 1000 persones					X
Hi ha dos, o més, portes d’emergència			X		
Les eixides a l’exterior i el nº i dimensions de les portes d’eixida seran les correctes segons la reglamentació d’Incendis i d’Espectacles					X
Les portes obriran en el sentit de l’eixida i tindran transparent la seva part superior			X		
El vestíbul disposarà d’una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d’anuncis i informació			X		
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors					X
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic			X		
El vestíbul disposarà de llum natural, artificial i d’una climatització que el mantingui a 20°C					X
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	X				
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m			X		
Alçada lliure mínima entre el paviment i l’obstacle més proper, lluminària,			X		

conduïte d'instal·lacions, etc.		
Enllumenat d'emergència i senyalització	X	
Els diferents elements del trinquet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.		X
No hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)		X
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada		X
Les dimensions de les diferents parts del trinquet estaran compreses dins de les reglamentaries		X
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries		X
El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària		X
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment		X
Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.		X
La pista del trinquet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.		X
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..	X	
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments		X
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.		X
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades		X
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes		X
El trinquet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.		X
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic	X	
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m		X
Bancs extra a l'escala		X
Compta amb galeria llarga		X
Llotgeta amb cristall protector	X	
Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.		X
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural		X
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.		X
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que pugui produir-se		X
Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	X	
Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs		X
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)		X
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.		X
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.		X
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran	X	

cap a l'exterior	
Es respecta el sistema de circulació	X
L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.	X
Publicitat ben col·locada	X

OBSERVACIONS:

Em sembla un sistema de classificació molt extens, que té en compte molts factors actuals que ajuden a una millor imatge del trinet. En general em pareix una gran idea, i pense que hauria d'unificar-se les mesures, materials i altres elements per poder aconseguir un model estandaritzat de trinet aprovat per tots els col·lectius de la pilota valenciana.

MILLORES:

En general em sembla una classificació completa com ja he comentat. Però pense que estaria bé fer una classificació per blocs (Condicionament, jugabilitat, infraestructura, etc.), ja que un trinet pot tenir molt bona puntuació global i ser un trinet roïn per a la pràctica. També insistiria en que els espectadors respectaren les circulacions i que no tingueren que xafar el terreny de joc en cap situació (excepte emergències) per arribar als seus seients, ja que en cap esport és normal que l'espectador xafe el terreny de joc.

AVALUADOR: Sergio Navarro Masip

PERFIL: Jugador professional de pilota valenciana a l'empresa de Val Net, a la modalitat de raspall

Avalua aquesta escala de Likert de l'1 al 5, sent el 1 el més baix i el 5 el més alt, si aquests ítems són adequats per a la normativa

Taula 26: Valoració, Sergio Navarro

NORMATIVA ESPECÍFICA PER A TRINQUETS					
ÍTEMS	1	2	3	4	5
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu				X	
Està prop de centres docents				X	
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)					X
Compta amb pàrquing propi			X		
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible				X	
Capacitat d'aforament superior a 500 persones					X
Capacitat d'aforament superior a 1000 persones				X	
Hi ha dos, o més portes d'emergència					X
Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles					X
Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva				X	

part superior		
El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació	X	
Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors		X
Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic		X
El vestíbul disposarà de llum natural , artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C	X	
El vestíbul comptarà amb telèfon públic	X	
Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m		X
Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.		X
Enllumenat d'emergència i senyalització		X
Els diferents elements del trinquet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.		X
No hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)		X
Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada		X
Les dimensions de les diferents parts del trinquet estaran compreses dins de les reglamentaries		X
La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries		X
El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària		X
El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment		X
Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.	X	
La pista del trinquet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.		X
La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contrària de la muralla..		X
Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments		X
Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.		X
No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades		X
Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes		X
El trinquet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.		X
El marcador pot ser de tipus normal o electrònic		X
Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m		X
Bancs extra a l'escala	X	
Compta amb galeria llarga	X	
Llotgeta amb cristall protector		X
Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors	X	
Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení,		X

amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.	
Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural	X
Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.	X
Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se	X
Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos	X
Es disposaran penjadors resistent sobre els bancs	X
Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)	X
Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.	X
Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.	X
Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior	X
Es respecta el sistema de circulació	X
L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.	X
Publicitat ben col·locada	X

OBSERVACIONS:

MILLORES:

Neteja del trinquet abans de cada partida per llevar la pols, ja que si no rellisca.
Construcció d'un bar a la mateixa instal·lació per a poder subministrar menjar i begudes no alcohòliques als jugadors i al públic.

ANNEXE 3.- PLANTILLA UTILITZADA PER A L'ANÀLISI DEL TRINQUET

Taula 27: Plantilla per a l'anàlisi dels trinquets

	Compleix (Si – No)	Observacions
Està situat dins o prop d'algun complexe esportiu		
Està prop de centres docents		
Fàcil accés (a peu, per carretera o transport públic)		
Compta amb pàrquing propi		
L'orientació de la instal·lació, és la més correcta possible		
Capacitat d'aforament superior a 500 persones		

Capacitat d'aforament superior a 1000 persones

Hi ha dos, o més portes d'emergència

Les eixides a l'exterior i el nº i dimensions de les portes d'eixida seran les correctes segons la reglamentació d'Incendis i d'Espectacles

---

Les portes obriran en el sentit de l'eixida i tindran transparent la seva part superior

---

El vestíbul disposarà d'una zona per a estada i espera i un espai per a tauler d'anuncis i informació

Diferenciació clara entre espai per a esportistes i per a espectadors

---

Al vestíbul es disposaran lavabos per al públic

El vestíbul disposarà de llum natural , artificial i d'una climatització que el mantingui a 20°C

El vestíbul comptarà amb telèfon públic

Les circulacions tindran una amplada mínima de 1,50 m, alçada mínima de 2,80 m

---

Alçada lliure mínima entre el paviment i l'obstacle més proper, lluminària, conducte d'instal·lacions, etc.

Enllumenat d'emergència i senyalització

Els diferents elements del trinet tenen que estar lliures d'esquerdes o irregularitats.

Hi han elements salients, (llevat de la corda en el cas de la modalitat d'escala i corda)

Les parets i l'escala han de tindre vores rectes, per evitar que la pilota no es mogue d'una manera inesperada

---

Les dimensions de les diferents parts del trinet estaran compreses dins de les reglamentaries

---

La pendent de l'escala està compresa dins de les mesures reglamentaries

---

El paviment utilitzat en la canxa de joc és terratzo o pedra calcària

---

El paviment esportiu és d'un color clar, estable a la llum uniforme, sense brillantor i de fàcil manteniment

---

Està lliure la zona de baix del paviment, per a que no passe ningun tipus de sanejament, fontaneria, electricitat, etc.

La pista del trinet tindrà il·luminació natural, per coberta i per façana, serà uniforme i no produirà enlluernament ni contrastos en l'espai de joc.

La llum artificial ha d'estar ubicada a la paret lateral, a la part contraria de la muralla..

Ha de ser una llum homogènia en tota la canxa, i ha d'estar el més alt possible, per a no afectar al joc i que no produeixi enlluernaments

---

Les llums deuran estar protegides per a possibles impactes de la pilota.

No disposa de falsos sostres. Si hi ha seran resistents a possibles pilotades

---

Els vidres de l'exterior i els que queden a l'abast dels esportistes seran vidres de seguretat, laminats i resistents a impactes

---

El trinquet disposarà de ventilació de forma que aporte aire net de l'exterior.

El marcador pot ser de tipus normal o electrònic

Tots els seients seran d'una ocupació igual a 1 persona / 0,50 m

---

Bancs extra a l'escala

Compta amb galeria llarga

Llotgeta amb cristall protector

Galeria del dau amb capacitat superior a 150 espectadors

Galeria del rest amb capacitat superior a 150 espectadors

Àrea de vestuaris amb 2 vestidors per a jugadors, masculí i femení, amb una capacitat mínima de 6 persones per cada un.

Els vestuaris i lavabos disposaran de llum natural i preferentment de ventilació natural

---

Els vestidors han d'estar situats a peu de pista, amb accés directe, tant a la canxa com a l'exterior del trinquet, de manera que no hi haja interferències funcionals amb l'àrea d'espectadors.

Zona destinada a farmaciola per a atendre algun tipus d'accident que puga produir-se

---

Per a enfaixar-se es col·locaran varies taules i bancs fixos

Es disposaran penjadors resistents sobre els bancs

Dutxes, en proporció d'1 dutxa / 3usuaris. Els ruixadors antivandàlics, amb polsadors temporitzats (30 s)

Han de disposar preses d'aigua i sanitaris d'abocament per a neteja.

Els vestuaris i lavabos estaran adaptats per a l'ús de persones amb diversitat funcional.

Les cabines de vàter disposaran de lavabo al seu interior on les portes obriran cap a l'exterior

---

Es respecta el sistema de circulació

L'accés a la canxa de joc serà des de els vestuaris, de manera que l'entrada es produirà després d'enfaixar-se i calçar-se.

Publicitat ben col·locada

Font: Pròpia

ANNEXE 4.- ENTREVISTA A JOSÉ F. GARCÍA “EL MORO”

¿A quina edat començares a jugar?

Jo vaig començar a jugar a pilota de ben xicotet, als carrers de Sumacàrcer, el meu poble. Tenia set o vuit anys i jugàvem al carrer perquè no hi havia trinquet, i perquè abans, el més normal era jugar a pilota. Actualment és diferent, el futbol i el basquet s'emporten tot el protagonisme.

¿Quan va ser el teu debut com a professional? ¿On?

El meu debut va ser als disset anys, al trinquet de Villanueva de Castellón, no me s'oblidarà mai, estava molt nerviós. Eixe trinquet no em beneficiava molt, però no ho vaig fer mal.

Quan tenies vint anys, ¿Quins eren els trinquets que més t'agradaven?

En eixa època, el trinquet referència era el Zurdo de Gandia, aquell trinquet ens agradava a tots, ja que era on més partides jugàvem, fins i tots divendres de nit. A banda d'aquest, un que ja ha desaparegut i que em fascinava era el de Tavernes de La Valldigna, era un dels que més diners es jugaven i donava gust jugar-hi allí.

¿Quines diferències trobes entre els trinquets d'abans i els actuals?

Abans, llevat del trinquet de Gandia i algun més, tots els trinquets eren descoberts, i això afectava molt a les característiques del joc, ara és al contrari, són tots coberts. Un altra diferència que veig es l'altura dels trinquets, abans hi havia molts amb poca altura, actualment, els fan tots amb les muralles molt més altes, i a més, col·loquen uns millors enllumenats. És cert, que trinquets com el d'Alzira, Montcada o Genovés (fa uns anys) amb les parets de vidre, no ens imaginàvem que podrien existir.

Per a jugar-hi a pilota, ¿Quin tipus de trinquet t'agrada més, ràpids/lents, llargs/curts, alts/baixets?

A mi, per la meua manera de jugar em beneficien més els trinquets ràpids, que siguin llargs i el més alts possibles ja que jo tinc una raspada molt fonda i llarga. Hi ha gent que diu que com ara ja sóc major em beneficia més un trinet lent, però s'enganyen, encara que siga major em convé més els ràpids, ja que encara soc àgil i puc arribar a donar més guerra que molts joves.

En els trinquets com el de Tavernes de La Valldigna o el d'Olleria, que tu has conegut des de sempre ¿Què opines sobre el seu abandonament?

Trinquets com el de Tavernes de la Valldigna, o el d'Olleria, fa 15 o 20 anys eren trinquets referents en el raspall. El de Tavernes era una passada, allí solia jugar-se els dilluns, i a mi era un dels trinquets que més m'agradava, ja que tenia un paviment molt diferent al de tots els altres trinquets, era de terratzo, però de color rogenc, i de taulellets molt menuts, aproximadament de 20 cm i molt similar al de les terrasses, era rapidíssim, finíssim, no s'esvarava, i això a mi em beneficiava molt. M'estranya molt que deixaren perdre eixe trinet, perquè en la comarca que està situat, eixe trinet aniria soles, ja que és on més es juga a raspall. Pel que respecta al trinet d'Olleria, és una llàstima que un trinet com eixe, amb un valor cultural tant gran el deixen perdre, perquè s'ha de tindre en compte que aquest trinet és dels més antics de tots. Era un trinet molt bonic i no l'han sabut cuidar com es mereix.

Figura 15: Entrevista al Moro

ANNEXE 5.- ENTREVISTA A EMILIO EX TRINQUETER DEL ZURDO

¿Què el va fer introduir-te en el món de la pilota valenciana?

Sens dubte he estat tota la vida clavat en el món de la pilota gràcies al haver “naixcut en un trinquet” ja que primer el meu avi, i després mon pare han portat sempre el trinquet El Zurdo (des de la seua construcció en 1936) i m’han inculcat unes actituds que de ben cert no em desagraden.

¿Què has fet per a què el teu trinquet haja sigut dels millors, quant a partides, instal·lacions...?

Per primera, la ubicació on es trobava el trinquet era la ideal, ja que estava en el centre de Gandia. En segon lloc, la població de Gandia i la dels pobles del voltant sempre ha sigut molt aficionada a la pilota. En tercer lloc, la serietat que s’ha de tindre a l’hora de fer aquesta feina (que no es gens fàcil) acompanyada de deixar content al espectador, amb partides bones i de qualitat. Finalment, l’afició i vocació que hem tingut jo i la meua família a aquest esport.

¿Quina diferencia trobes entre les partides que es disputaven abans, en les de l’actualitat?

No es pot comparar, ja que són èpoques diferents. Abans es disputaven més desafiaments, però això també te a vore molt amb la crisi, abans no hi havia.

¿Quines diferències trobes sobre els jugadors d’abans amb els de l’actualitat?

Diferències hi ha moltes ja que el nivell d’abans era molt més bo que l’actual. També és cert que hi havia el doble de jugadors que ara. Abans hi havia colps de pilota que ara ja no s’utilitzen bé per la dificultat, o bé pel tipus de pilotes que s’utilitzen ara.

¿Quines diferències hi ha entre les pilotes d'abans i les de l'actualitat?

Les pilotes d'abans eren molt menys botadores que les d'ara, i a més el pes era molt més reduït: En escala i corda abans eren de uns 30-35 grams, actualment són de 44-46 grams. En Raspall abans eren sobre un 38 grams i ara sobre uns 48-50 grams.

¿En les partides que es jugaven en el passat, quin era el millor horari per a fer-les?

Jo me'n recorde, que quant el trinquet el portava el meu avi, i després mon pare, les partides es jugaven sempre després dels actes religiosos, be una missa, o processó, perquè sinó no acudia ningú. Una vegada acabada la missa tota la gent anava cap al trinquet, inclús les dones, que abans venien més que ara i també es jugaven algun "duret". Això una vegada acabat el franquisme va acabar.

Figura 16: Entrevista a Emilio Peris (El Zurdo)

ANNEXE 6.- FOTOGRAFIES D'INTERÈS

	Nº	Nº TRINQUETS		PROPIETAT		COBRIMENT	
	MUNICIPI	CATALOGATS	CENSATS	PÚBLICS	PRIVATS	COBERTS	DESCOBERTS
Comarques del Nord	6	5	6	2	4	---	6
Comarques Centrals	37	31	38	15	23	13	25
Comarques del Sud	8	6	8	3	5	4	4
TOTALS	51	42	52	20	32	17	35

Figura 17: Resultat globals de la catalogació dels trinquets

Font: (Vilalta, 1986)

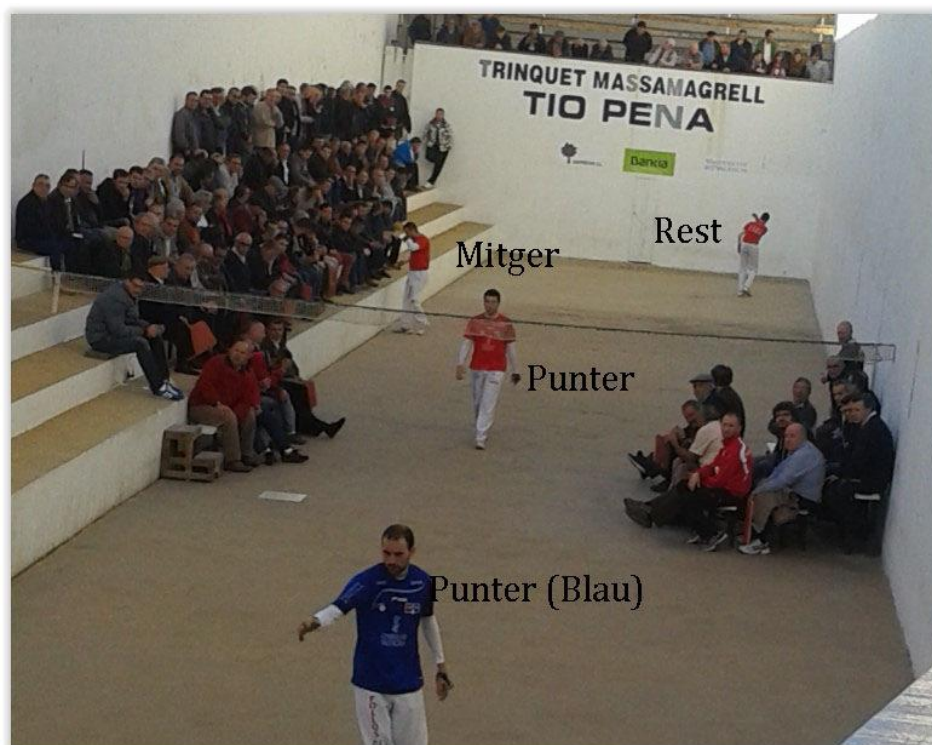

Figura 18: Posicions dels jugadors

Figura 19: Bancs extra a l'últim graó.

Figura 20: Trinquet abandonat de l'Olleria

Figura 21: Lletgeta de baix, amb el seu cristall protector

Figura 22: L'escala i els bancs de baix la corda

Figura 23: Dalt dels jugadors; la publicitat